

Standardforside til projekter og specialer

Til obligatorisk brug på alle projekter og specialer på:

- Internationale udviklingsstudier
- Global Studies
- Erasmus Mundus, Global Studies – A European Perspective
- Offentlig Administration
- Socialvidenskab
- EU-studies
- Scient. Adm.(Lang Forvaltning)

Udfyldningsvejledning på næste side.

Projekt- eller specialetitel:		
Immigranter i Athen - Vold eller gæstfrihed?		
Projektseminar/værkstedseminar:		
Storbyen og socialvidenskaben		
Udarbejdet af (Navn(e) og studienr.):	Projektets art:	Modul:
Malte Matias Bøgeløv Oxvig	Bachelorprojekt	SV-B2
Emil Rasmus Laursen	Bachelorprojekt	SV-B2
Kristoffer Holm	Projekt	SV-B2
Vejleders navn:		
Anni Greve		
Afleveringsdato:		
27.05.2013		
Antal normalsider: (Se næste side)		
61		
Tilladte normalsider jvt. de udfyldende bestemmelser: (Se næste side)		
75		

Immigranter i Athen

- Vold eller gæstfrihed?

Socialvidenskab, ISG
Roskilde Universitet
Forårssemesteret 2013

Udarbejdet af:
Kristoffer Holm
Emil Laursen
Malte Oxvig

Vejleder:
Anni Greve

Abstract

This project has examined how the EU influence in- and exclusionmechanisms in Athens, and how this help form the hospitality towards immigrants. Through a critical realistic framework, we have used concepts and theories from Slavoj Zizek and Mustafa Dikec, to reach our findings. It has been found, that the EU help concentrate immigrants in Athens, where they experience different forms of hostility through the real estate market and rising xenophobia. Still, there are spaces created by the NGO's, where different kinds of hospitality is offered.

Resume

Dette projekt har undersøgt hvordan EU influerer in- og eksklusionsmekanismer i Athen, og hvordan dette er med til at forme den hospitalitet, som immigranterne møder i byen. Igennem en kritisk realistisk ramme, har vi benyttet os af begreber og teorier fra Slavoj Zizek og Mustafa Dikec til at nå vores konklusioner. Vi er kommet frem til, at EU er med til at koncentrere immigranter i Athen, hvor de på forskellige igennem xenofobi og boligmarkedet bliver ekskluderet. Hospitaliten lader således meget tilbage at ønske, men NGO'er i Athen skaber dog rum, hvor immigranterne mødes af forskellige interaktionel hospitalitet.

1. Indledning	6
1.1 Athen.....	6
1.2 Problemformulering:.....	8
2. Opgavedesign	9
2.1 Projektets indhold.....	11
3. Videnskabsteoretisk ramme	12
3.1 Viden og ontologi.....	12
3.2 Niveauer i det virkelige domæne	13
3.3 Metodologi og epistemologi.....	13
4. Teoriapparat	15
4.1 Slavoj Zizek - Vold i et kritisk realistisk perspektiv	15
4.1.1 <i>Voldens forskellige former</i>	15
4.1.2 <i>Den objektive vold</i>	16
4.2 Mustafa Dikec - Den fremmede i byen	17
4.2.1 <i>Institutionel hospitalitet</i>	18
4.2.2 <i>Interaktionel hospitalitet</i>	19
4.3 Saskia Sassen – Med byen som fokus.....	20
5. Metode	21
5.1 Indkredsning af immigranter	21
5.2 Turen til Athen	21
5.3 Empiriindsamling.....	22
5.3.1 <i>Kvalitative ekspertinterviews</i>	22
5.3.2 <i>Forskerne</i>	22
5.3.3 <i>NGO'er</i>	23
5.3.4 <i>Kodning af interview:</i>	25
5.3.5 <i>Generelt om ekspertinterviewene</i>	25
5.3.6 <i>Billeder</i>	26
5.3.7 <i>Artikler og rapporter</i>	26
6. Immigration i kontekst	27
7. Hospitalitetens rammer	29
7.1 EU	29
7.1.1 <i>Et fælles asylsystem</i>	29
7.1.2 <i>Dublin II</i>	30
7.1.3 <i>Kriterierne</i>	30
7.1.4 <i>Hvem er vært?</i>	32
7.1.5 <i>Som en prop i en lind strøm</i>	33
7.1.6 <i>Modsatrettede tegn, samme problem</i>	33
7.2 Juridiske gråzoner og manglende rettigheder i Grækenland.....	34
7.3 Delkonklusion	35
8. Med immigranten i Athen	37
8.1 Boligstrukturen i Athen - Efterladt til gaden?.....	37
8.1.2 <i>En hullet infrastruktur med potentialer</i>	40
8.2 Delkonklusion	42
8.3 Xenofobi og politibrutalitet i Athen.....	42
8.3.1 <i>Xenofobi i byen</i>	43
8.3.2 <i>I en Zizek'sk optik</i>	44
8.3.3 <i>Med Dikec' briller</i>	46
8.3.4 <i>Politiets rolle</i>	47

8.3.5 Zeus' gæstfrihed.....	47
8.4 Delkonklusion	49
9. Hvad med inklusionen?	50
9.1 En modreaktion i byen.....	50
9.2 Hjælp, aktiviteter, hospitalitet.....	51
9.2.1 En hjælpende hånd.....	51
9.2.2 Man skal ikke give en sulten mand en fisk – man skal lære ham at fiske!.....	54
9.3 De fremmede	56
9.3.1 Fremmede som forarmede.....	57
9.3.2 Fremmede med holdninger	58
9.4 Delkonklusion	59
10. Diskussion	61
10.1 Strukturer og hospitalitet	61
10.2 Forklaringskraft	64
11. Konklusion	66
12. Perspektivering	68
13 Litteraturliste:	69

1. Indledning

Grækenland bliver populært betegnet som 'Gateway to Europe'. Landet har de seneste 10 år oplevet en massiv strøm af immigranter¹, der legalt eller illegalt har krydset grænsen ind til Grækenland i håb om at nå "det forjættede land" - Europa. Middelhavslandet modtager op imod 70 % af den samlede immigration til Europa, og der lever omkring 650.000 registrerede immigranter i Grækenland. Dette er dog kun de registrerede og det anslås, at dette tal er tættere på 1,2 million i realiteten, hvilket svarer til cirka 10 % af den samlede befolkning (Web 1).

Men landet lever nok næppe op til de forventninger, som immigranterne har til Europa. Grækenland er hårdt ramt af den globale økonomiske krise og står over for store udfordringer. En arbejdsløshed på cirka 27 % (Web 2), store nedskæringer og enorm offentlig gæld, er bare nogle af de problemer, der giver landet og dets befolkning hovedpine. Dette har også en indvirkning på immigranternes mulighed for at kunne etablere en anstændig tilværelse. Jobmulighederne er små, der er meget begrænset social hjælp og kun få får tildelt asyl. Derudover står immigranter også over for et andet problem i Grækenland: "(...) *they can't move onward because [of] EU asylum law*" (Human Rights Watch 2008: 2), ligesom papirløse illegale immigranter i sagens natur ikke kan krydse grænserne ud af Grækenland og ind til det resterende Europa. Ydermere rapporteres der om et stigende had over for immigranter, hvilket også kom til udtryk ved sidste græske valg, hvor det neo-nazistiske parti 'Golden Dawn' fik knap 7 % procent af stemmerne, og dermed 18 pladser i parlamentet (Ellinas 2013: 2). Dette fjendtlige klima viser sig også ved grænseovergangene, hvor Grækenland har skærpet kontrollen. Immigranter ankommer altså til et land, hvor de har svære forudsætninger for at kunne etablere et liv og hvor de i høj grad er uønsket. Man kan derfor undres over, hvorfor landet stadig en foretrukket rute ind til Europa.

1.1 Athen

Karakteristisk for Athen er den manglende byplanlægning. På trods af status som værende en europæiske hovedstad, så bliver byen i højere grad sammenlignet med byer som Kairo og Mumbai (Vridis & Dalakoglou 2011: 32). Byen bærer præg af at jordejere og entreprenører har haft frit slag til at bygge, som de lystede. Byen er altså unik og spændende i et planlæg-

¹ Vores præcise forståelse af hvad 'immigranter' dækker over, vil blive uddybet i metoden.

ningsperspektiv. Da den er meget ureguleret, opstår der nogle specielle bosætningsmønstre, hvor mange immigranter får mulighed for at bosætte sig i midtbyen. Men på samme tid er mange stadigvæk hjemløse, hvilket tyder på, at der alligevel er mange barrierer for immigranterne, som søger lykken i byen.

En ikke ubetydelig del af immigranterne søger til den græske hovedstad. Det anslås, at der lever omkring 400.000-450.000 immigranter i Athen. Dette svarer til godt 10 % af hovedstadens samlede indbyggertal. (Maloutas et al. 2012)². Immigranterne udgør altså en relativ stor del af populationen i byen, og mange er derfor også meget synlige i bybilledet. Men byen er, ligesom resten af landet, hårdt ramt af en skrantende økonomi, og dette forbedrer ikke just vilkårene for den stadigt stigende immigrationsskare. En stadig mere desperat og presset befolkning anser det stigende antal immigranter som en af grundene til, at de står uden arbejde. Det viser sig i en stigende xenofobi og fjendtlighed over for disse grupper i byen. Blandt andet beretter forskellige NGO'er, der opererer i landet, om et stigende antal overfald på immigranter (Human Rights Watch 2012 og Amnesty International 2012). Det er derfor heller ikke overraskende, at det især var i Athen, at 'Golden Dawn' hentede mange af deres stemmer ved valget i 2012 (Ellina 2013: 12). Der opstår altså et spændende sammenstød i Athen, hvor immigranterne på den ene side koncentrerer samtidig med at et stigende had til denne gruppe især kommer til udtryk netop her.

På trods af at meget tyder på, at Athen er et ugæstfrit sted for mange immigranter, findes der i marginerne nogle NGO'er, som forsøger at afhjælpe situationen. Disse ser problemerne forskelligt, og prøver følgelig at skabe løsninger ud fra forskellige visioner: De forsøger at skabe inkluderende rum, der kan modsvare byens eksklusioner.

Mustafa Dikec har netop forsøgt sig med en teoretisering over sådanne rum samt de relationer, som opstår her. Han opstiller en hospitalitets-optik, som vi ønsker at benytte til at undersøge de forskellige former for hospitalitet, som bliver skabt for immigranter på forskellige niveauer. Til denne undersøgelse er Slavoj Žižek, og hans teoretisering over forskellige voldsformer nyttig, da den gør os i stand til at dykke ned under overfladen og gribe fat i de strukturer, som synes at være med til at skabe de forskellige former for hospitalitet.

² Tallene er dog baseret på data fra 2001, hvilket er de nyeste tilgængelige.

Ovenstående forhold har i høj grad vakt vores interesse og motiveret os til at beskæftige os med dette genstandsfelt. Ud fra disse problematikker har vi arbejdet os frem til følgende problemformulering:

1.2 Problemformulering:

Hvorfor koncentrerer så mange immigranter i Athen, når det har uintenderede effekter på byniveau, og hvilken betydning har dette for hospitaliteten overfor immigranter?

2. Opgavedesign

For at besvare vores problemformulering mener vi, det er nødvendigt med et bredt fokus, hvor man tager flere niveauer end det urbane i betragtning. Det skyldes, at vi gennem vores indsamling af empiri i Athen, blev opmærksomme på, at hospitaliteten i Athen er influeret af sammenhænge, der ikke kan indfanges ved udelukkende at have fokus på det, der sker i byen. Derfor ønsker vi at inddele vores projekt i tre niveauer: et makro, et meso og et mikro.

Immigranternes vilkår i Athen må i forlængelse heraf forstås i lyset af, at EU og den græske stat er rammesættende for det mulighedsrum for hospitalitet, der er i byen. Vores makroniveau vil således udgøres af dele af EU's asylsystem og den græske stats forvaltning af asylprocessen. Derudover bliver immigranternes liv i byen også formet af nogle andre mere nære hospitalitets-relationer, nemlig det vi kan se på mikroniveauet. Her vil vi fokusere på de rum enkelte NGO'er i Athen skaber for at hjælpe immigranterne med deres tilværelse. I det mellem-liggende meso-niveau hvor vores egentlige interesse er, vil vores fokus være på byen Athen, da vi også mener, at der specifikt i byen optræder forhold, der er determinerende for immigranternes tilværelse.

Vores tidshorisont går fra 2003 til nu. Det skyldes, at et centralt EU-regulativ, der har indvirkning på vores genstandsfelt, stammer fra 2003. Generelt for opgaven gælder, at vi gør brug af forskellige afskygninger af Mustafa Dikec' hospitalitetsbegreb, som en optik vi vil forstå immigranten i byen gennem. Det skyldes, at det kan indfange mødet mellem værten og gæsten, som jf. problemfeltet må siges at være relevant i Athen. Samtidig vil vi ved brug af Slavoj Zizeks voldsbegreber, søge at udlede nogle underliggende strukturer, der kan forklare, hvorfor hospitalitetskulturen i Athen er, som den er. I nedenstående vil vi udpensle de forskellige niveauer, hver med deres indvirkning på immigranten i byen, som vi ønsker at undersøge i vores projekt.

Første analyse vil udgøre vores makroniveau: Immigranternes vilkår i Athen – og den hospitalitet der kommer til udtryk her – er influeret af en kontekst, der er rammesættende for hospitalitetskulturen i byen. Og samtidig er det her, vi skal lede efter forklaringer på, hvorfor så mange immigranter havner i Athen. Her vil vi ikke benytte en teorikandidat, der specifikt be-

skæftiger sig med EU, men vil gennem brug af Mustafa Dikec' begreb om *institutionel* hospitalitet fokusere på de(t) EU-regulativer, der har en betydning for, at immigranterne havner i Grækenland og Athen og samtidig er rammesættende for hospitaliteten over for immigranterne i byen. Efter at have behandlet EU's rolle, retter analysedel 1 fokus mod den græske stat for kort at afdække, hvordan asylprocessen bliver forvaltet i Grækenland. Første underspørgsmål til problemformuleringen er således relateret til vores makroniveau: *Hvilket mulighedsrum skaber EU for hospitalitet, og hvordan håndterer den græske stat asylprocessen?*

Anden analysedel vil udgøre vores mesoniveau – byen Athen. Gennem Saskia Sassens betoning af byen som det sted, hvor grupper der ikke er synlige på et nationalt og globalt plan viser sig, vil vi undersøge den udsatte immigrant: Det er i byen, at han/hendes vilkår bliver tydelige. Med forankring i Dikec' generelle forståelse af hospitalitet og inhospitalitet, vil analysen overveje, hvilke udfordringer der er i byen for at skabe "rum for hospitalitet". Med en forståelse af den (in)hospitalitet som immigranterne møder, vil vi være i stand til at udpege de aspekter af byen, som henholdsvis er inkluderende og ekskluderende for immigranterne. Igen vil Zizeks voldsbegreb fungere som en måde at begribe disse forhold på ved at pege på de strukturer, der kan ligge til grund for, at immigranterne bliver mødt med (in)hospitalitet i byen. Andet underspørgsmål vil hermed lyde: *Hvilke in- og eksklusionsformer findes i Athen, og hvordan påvirker dette immigranterne?*

Tredje analysedel vil udgøre vores mikroniveau. I forlængelse af mesoniveauet vil denne del dykke ned i enkelte af de rum, der er inkluderende for immigranterne i byen: Rum der delvist kan ses som en reaktion på de forhold, vi har afdækket på makro- og mesoniveau. Ved at udfolde Dikec' begreb om *interaktionel* hospitalitet, vil analysens perspektiv være rette mod at forstå den relation, der opstår mellem immigranterne og de NGO'er, der skaber disse inkluderende rum. Vi er opmærksomme på, at disse rum skabes i byen, men argumenterer for, at man må undersøge dem ud fra et mere snævert perspektiv, i form af den interaktionelle hospitalitet som en nær relation mellem gæst og vært. Underspørgsmålet til dette niveau lyder således: *Hvilke former for hospitalitet i gæst/vært relationen mellem NGO'er og immigranter medfører dette?*

Alt i alt mener vi, at en besvarelse af disse tre underspørgsmål, vil kunne give os et fyldestgørende billede af hospitaliteten over for immigranterne i Athen. I det følgende vil vi kort gennemgå indholdet i vores projekt kapitel for kapitel.

2.1 Projektets indhold

I **første** kapitel ønsker vi at introducere vores problemfelt og vores problemformulering. Det **andet** kapitel er vores projektdesign. Det **tredje** kapitel vil præsentere vores videnskabsteori, kritisk realisme, og de implikationer, det har for den måde, vi analyserer vores genstandsfelt på. Dette vil lede os til vores **fjerde** kapitel, vores teoretiske optik, som bliver udgjort af Slavoj Zizek, Mustafa Dikec og Saskia Sassen. Særligt Zizek er relevant at forklare i forlængelse af vores videnskabsteoretiske standpunkt, og derfor er kapitlet placeret her. **Femte** kapitel vil introducere vores metode, og vil præsentere vores overvejelser og tilgange til interviews og dokumenter. I **sjette** kapitel vil kort gennemgå den græske immigrationshistorie. I **syvende** kapitel vil vi undersøge makroniveauet i vores opgave ud fra Dikec, for at kunne besvare første underspørgsmål og herigennem første del af vores problemformulering. I **ottende** kapitel vil vi zoome ind på Athen, vores mesoniveau, hvor vi vil undersøge de in- og eksklusionsformer, som påvirker immigranter i byen. Dette vil blive gjort for at kunne besvare anden del af vores problemformulering, som også **niende** kapitel vil være med til. Her vil vi undersøge, hvilken form for vært/gæst relation der bliver skabt mellem NGO'er og immigranter. I **tiende** kapitel vil vi diskutere delkonklusionerne på vores analyser for herigennem i **ellefte** kapitel at konkludere på vores problemformulering. Sidst, i **tolvte** kapitel, vil opgaven slutte med en kort perspektivering.

3. Videnskabsteoretisk ramme

Vores tilgang til at forstå den hospitalitet immigranterne møder i Athen, vil være præget af den kritiske realismes forståelse af videnskab. Her skelnes mellem to dimensioner i videnskaben: *den transitive* og *den intransitive* (Buch-Hansen & Nielsen 2008: 22f). Hvor den transitive dimension omhandler den kritiske realismes epistemologi, dækker den intransitive dimension over det, som "(...) *videnskaberne har til formål at generere viden om*" (Ibid.: 22). Heri ligger altså den kritiske realismes ontologiske grundantagelser, som kan forklare nærværende opgaves tilgang til sit genstandsfelt.

3.1 Viden og ontologi

Dette projekt ønsker at generere viden om, hvilke forhold der er rammesættende for immigranternes vilkår i Athen, og herunder hvilke former for hospitalitet, disse mennesker møder i den græske hovedstad. For at gøre dette vil projektet gennem den kritiske realisme argumentere for, "(...) *at virkeligheden er dyb, struktureret, niveaudelt, differentieret og åben, og på grundlag af denne ontologi betragtes det som såvel samfunds- som naturvidenskabernes primære opgave at identificere de underliggende strukturer og mekanismer, der forårsager fænomener*" (Ibid.: 43). Altså vil denne opgave løbende gennem analysen søge at indkredse de ikke direkte observerbare strukturer og mekanismer, der kan forklare de former for hospitalitet, som immigranterne i Athen bliver mødt med. Den kritiske realisme kalder disse strukturer og mekanismer for det *virkelige domæne* (Ibid.: 24).

For at begribe dette domæne er Slavoj Zizeks begreb om objektiv vold relevant. Zizek opfatter sin videnskabelige opgave som at afdække ikke-observerbare voldsstrukturer, der har en indvirkning på observerbare fænomener. Hans objektive voldsbegreb dækker netop over den ikke umiddelbart synlige vold, som er central at indfange, for at forklare den vold vi kan se. På den måde synes Zizek netop at indfange strukturer på det virkelige domæne og kan herigenem forklare de dybereliggende årsager til, at hospitaliteten overfor immigranterne er, som den er. Dette aspekt vil blive uddybet i teoriafsnittet om Zizek, der følger efter dette afsnit.

Foruden det virkelige domæne antager den kritiske realisme også, at virkeligheden indeholder det *faktiske og empiriske domæne*. Det empiriske domæne består af vores erfaringer og

observationer, mens det faktiske domæne består af alle de begivenheder og fænomener, der finder sted. Og dette er uanset, om de bliver observeret eller ej. Således vil vi for eksempel i analysedel 3 gennem vores indsamlede empiri – det empiriske domæne - søge at udlede hvilke former for hospitalitet, der opstår hos NGO'erne. Vi ved dog for eksempel, at der er flere NGO'er, der opererer i Athen, end vi har interviewet. Og derfor optræder der mange fænomener, som vi ikke har erfaret – det faktiske domæne. Det er derfor centralt at forstå, at ens konklusioner aldrig vil være endegyldige.

3.2 Niveauer i det virkelige domæne

I forhold til projektets konklusioner er der yderligere en pointe, der er værd at fremhæve i forhold til den kritiske realisme. Som nævnt opererer den kritiske realisme med det virkelige domæne, der består af underliggende strukturer, som i "(...) *komplekse kombinationer understøtter og genererer begivenheder og fænomener på det faktiske og det empiriske domæne.*" (Buch-Hansen & Nielsen 2008: 28). Disse strukturer på det virkelige domæne er ordnet på en bestemt måde, frem for at være fuldstændig kaotiske – de er niveaudelt (Ibid.: 29). For god ordens skyld skal det understreges, at denne niveaudeling skal ses fuldstændig uafhængigt fra opgavens strukturering i et makro-, meso- og mikroniveau (jf. kapitel 2).

Denne niveaudeling er for kritiske realister ubegrænset, da det er umuligt at finde frem til et *endeligt niveau*. De højere niveauer er de lavere niveauers forudsætning, men dog uden at være direkte årsagsforklaringer. Således er det centralt at være anti-reduktionistisk og dermed være bevidst om, at det ene niveau ikke kan reduceres til det andet ved at være en direkte årsagsforklaring. (Ibid.: 29). I et diskuterende afsnit til sidst i projektet vil disse aspekter blive overvejet.

3.3 Metodologi og epistemologi

Som nævnt ovenfor opererer kritisk realisme med begrebet *det transitive*. Dette begreb "(...) *indeholder vores viden om verden (...) Det transitive består af de teorier, paradigmer, modeller, begreber, beskrivelser, data, analyseteknikker osv., der tilstede på et givent tidspunkt*" (Ibid.: 22). Netop det faktum, at det transitive blandt andet består af de teorier og modeller, som er til stede på et givent tidspunkt, er en væsentlig del af den kritiske realisme. Her opfattes videnskaben altså som værende historisk betinget og fejlbarligt. Grundlæggeren af den kritiske

realisme, Roy Bhaskar, fremhæver, hvordan videnskab, i hans optik, afhænger af allerede frembragt viden og således må ”(...) forstås som en vedvarende social aktivitet; og viden som et socialt produkt, som individer må genskabe og omdanne, og som individer må trække på og bruge i deres egne kritiske udforskninger” (Roy Bhaskar 1997: 248 i Buch-Hansen & Nielsen 2008: 22). Denne pointe kan overføres til vores metodiske tilgang til genstandsfeltet, hvor vi i høj grad har trukket på ekspertviden om immigrationsspørgsmålet i Athen. Vi har interviewet to professorer samt tre NGO’er, der kunne hjælpe os til en bedre forståelse af dette felt. Vores brug af deres viden kan anses som et udtryk for netop ovenstående citat, hvor videnskab beskrives som værende et socialt produkt, man bygger videre på. I sammenspillet med vores teorier, er det altså her at fejkilder og fejlfortolkninger kan opstå. Ydermere vil dette også sætte begrænsninger for vores konklusioner, som nødvendigvis betinges af vores teoriapparat, metodiske tilgang og videnskabsteoretiske ramme.

Næste afsnit vil omhandle vores teoriapparat, startende med Slavoj Zizek, der er tæt knyttet sammen med det virkelige domæne.

4. Teoriapparat

4.1 Slavoj Zizek - Vold i et kritisk realistisk perspektiv

Som vi nævnte i vores analysedesign, vil vi udover vores fokus på immigranternes vilkår i byen – den in- og eksklusion der finder sted her – også løbende gennem analysen have et fokus på det vi, qua vores ontologi og den kritiske realisme, forstår som den skjulte virkelighed. Vi mener, at den slovenske filosof Slavoj Zizek netop gennem sit begreb om objektiv vold, vil kunne tilbyde os en måde at indfange disse underliggende strukturer på.

4.1.1 Voldens forskellige former

Zizek tager sit udgangspunkt i, hvordan volden må analyseres på flere niveauer. Den *subjektive vold* er den åbenlyse vold, som udgøres af "(...) *kriminelle handlinger, terror-handlinger, civil uro og international konflikt.*" (Zizek 2009: 7). Men vi må ifølge Zizek skelne mellem denne subjektive vold, som altid er udøvet af identificerbare aktører, og så den *objektive vold*, som ikke umiddelbart er synlig.

Vores hovedærinde ved at inddrage Zizek, er, som sagt, at kunne begribe den bagvedliggende virkelighed gennem hans begreb om objektiv vold. Den vold der tilsyneladende kan forklare, hvorfor immigranternes vilkår er, som de er, og hvorfor immigranterne udsættes for den subjektive vold. Den vold der består af strukturer, som er sværere at begribe end de identificerbare "udsving", der kendetegner den subjektive vold. Den vold der gør det muligt at "(...) *begribe omridset af den baggrund, som fremprovokerer sådanne udbrud*" (Ibid.: 7). Udfordringen er altså, at man må forstå de to forskellige former for vold, henholdsvis den subjektive og den objektive, fra to forskellige vinkler:

Subjektiv vold opfattes som sådan op imod en baggrund, der fungerer som et ikke-voldeligt nulplan. Den ses som en forstyrrelse i tingenes 'normale', fredsfyldte tilstand. Objektiv vold er imidlertid præcis den vold, som er indbygget i tingenes 'normale' tilstand. Objektiv vold er usynlig, for den opretholder selve det nulplan, som vi opfatter noget som subjektiv vold op imod. (Ibid.: 8).

På den baggrund mener vi, at Zizeks begreb om den objektive vold netop kan indfange de underliggende strukturer, som vi som kritiske realister vil belyse. Der synes at være en lighed mellem det nulplan, Zizek taler om og disse underliggende strukturer, som vi har interesse i at indfange. Zizek påpeger netop, at det er den skjulte, objektive vold vi skal have blik for, hvis vi vil forstå de mekanismer, der genererer immigranternes vilkår. Når vi i analysen vil overveje,

hvilke strukturer der blandt andet indvirker på, at asylansøgerne bliver ekskluderet og mødt med manglende hospitalitet, vil det altså ske med udgangspunkt i Zizeks forståelse af objektiv vold bredt forstået: Som en underliggende struktur, der er indlejret i den "normale tilstand". Vi vil i nedenstående udfolde, hvad der mere præcist ligger i Zizeks objektive voldsbegreb.

4.1.2 Den objektive vold

Mere uddybende mener Zizek, at den objektive vold dækker over to forskellige former for vold: *den symbolske vold* og *den systemiske vold*. Førstnævnte er indlejret i sproget, og de former det antager. Her menes ikke kun åbenlyse former for chikaner af forskellig art, men ligeledes mere fundamentale former for vold, som er iboende i den måde sproget giver mening til ting på (Zizek 2009: 7-8).

Den systemiske vold er ifølge Zizek "(...) *de ofte katastrofale konsekvenser af den glatte funktionalitet i vores økonomiske og politiske systemer.*" (Ibid.: 8). Den er for Zizek meget farligere end nogen form for direkte vold, da den grundet sin tilsyneladende objektivitet ikke tilskrives onde individer med onde intentioner (Ibid.: 18) Et eksempel på denne voldform, kommer Zizek med, når han fremhæver nutidens kapitalistiske samfund. Det er for ham et 'nulplan', som man må forstå, for at kunne studere den økonomiske globalisering som mere end bare en 'objektiv' proces, som ingen har planlagt eller udført (Ibid.: 19). Zizek hævder således, at den systemiske vold er iboende i denne proces og i kapitalismen som sådan (Ibid.: 19).

Igennem Zizeks voldsformer vil man eksempelvis kunne have et kritisk blik på EU's indvirkning på immigranternes situation ved at granske EU's asylsystem: "*Vi har at gøre med konstruktionen af nye mure, der beskytter det velstående Europa fra flygtningestrømmen.*" (Ibid.: 89). Ifølge Zizek bunder en adskillelse mellem for eksempel EU-borger og asylansøgere i økonomisk egoisme: "*Den grundlæggende opdeling er mellem dem, som er inkluderede i den (relative) økonomiske velstands sfære, og dem, som er ekskluderede fra den.*" (Ibid.: 89).

Den symbolske vold er som indlejret i sproget. Det er altså i måden vi kommunikerer på og giver mening til ting, at den symbolske vold opstår. Det indebærer både symbolsk vold i forhold til at anspore til subjektiv vold, samt en symbolsk vold som er voldelige igennem den mening, den giver til mennesker, ting og problemer.

Årsagen til den objektive vold tillægger Zizek frygten. Ifølge ham skaber frygten et fundament for politik, som "(...) *tyr til frygt som sit ultimative mobiliserende princip: frygt for indvandrere, frygt for kriminalitet (...)*" (Zizek 2009: 40). Denne frygt førte ifølge Zizek til, at anti-immigrationspolitikken i 2006 blev 'mainstream', hvilket reducerede tolerancen og gæstfriheden overfor fremmedhed: "*Den Anden er helt fint, men kun for så vidt hans nærvær ikke er påtrængende, for så vidt som denne Anden ikke rigtig er en anden.*" (Ibid.: 40). Denne udvikling skal også ses i forhold til EU's nye mure, som blev nævnt ovenfor. Og den fremtrædende højrefløj bliver ifølge Zizek det mest tydelige eksempel på dette. (Ibid.: 88-89)

Summa summarum er det en helt central pointe for os og vores anvendelse af Zizek, at selvom den objektive vold er umiddelbart usynlig, er den nødvendig at tage i betragtning som disse underliggende strukturer, der kan forklare den subjektive vold. For eksempel kræver den subjektive vold, som immigranterne oplever i form af xenofobiske overfald en granskning, der søger efter underliggende forklaringer. Bunder denne vold ikke i andre årsager, end volden i sig selv?

4.2 Mustafa Dikec - Den fremmede i byen

Denne opgave har som nævnt immigranter som genstandsfelt. Selve ordet immigrant indikerer, at der er tale om en overskridelse af grænser, forstået på den måde, at immigranten må have bevæget sig fra et land til et andet – vedkomne er immigreret. Vi mener, at man må forstå immigranten i et sådant lys. Som en person der overskrider både fysiske og kulturelle grænser. Og derfor mener vi også, at der i den forbindelse skabes en helt særlig relation, som det er vigtigt at have fokus på: Relationen mellem værten og gæsten, mellem den indfødte og den fremmede og i forlængelse heraf modtagelsen af den fremmede. I forhold til immigranten der ankommer til byen, finder vi netop denne modtagelse, og relationen heri, interessant. Den amerikanske teoretiker Mustafa Dikec kan med teksten '*Pera Peras Poros – Longings for Spaces of Hospitality*' tilbyde os en forståelse af netop denne relation, dette møde mellem gæsten og værten. Som han skriver: "*And talking about borders, in a sense, is talking about openings and reception, a welcoming reception. It is about hospitality.*" (Dikec 2002: 228).

Dikec mener altså, at mødet med og modtagelsen af gæsten bør være karakteriseret ved hospitalitet. Det indebærer blandt andet, at der skal være rum i for eksempel byen, der kan facilitere mødet: "(...) *hospitality, I want to argue, is about opening, without abolishing, these boundaries and giving spaces to the stranger where recognition on both sides would be possible.*" (Ibid.: 229). Samtidig er det dog centralt for Dikec, at værten er suverænen i forhold til at definere "*the conditions of hospitality*" (Ibid.) Vi finder således hospitalitets-begrebet væsentlig, da det tilbyder os en optik, vi kan forstå immigranten i Athen gennem. Det tilbyder os et blik på den fjendtlighed (hostility) eller gæstfrihed (hospitalitet) immigranten bliver mødt med, og som vi i forlængelse heraf vil søge at forklare gennem Zizeks objektive voldsbegreber.

Det er dog klart, at modtagelsen af den fremmede vil være forskellig alt efter hvilke af vores niveauer vi opererer på - fra EU til NGO'erne. En ting er, når relationen er situeret i konkrete rammer, som når vi kigger på de rum, NGO'erne skaber i byen. Noget andet er, når det er en stat eller en transnational aktør som EU, der er vært. Så bliver hospitaliteten mere abstrakt at indfange. For bedre at kunne indfange disse forskellige relationer vil vi inddrage Dikec' to forståelser af hospitaliteten, som henholdsvis en institutionel og interaktionel hospitalitet.

4.2.1 Institutionel hospitalitet

I forhold til vores makro-niveau, og de mere abstrakte værtsforhold i byen som er med til at skabe de vilkår immigranten lever under, finder vi Dikec' begreb om den institutionelle hospitalitet inspirerende. Det dækker blandt andet over de juridiske rettigheder, asylansøgerne rent faktisk har. For Dikec er den institutionelle hospitalitet den *politiske* dimension af hospitaliteten, og den har at gøre med "*the juridical, (...) principles and institutional arrangements*" (Ibid.: 237). For eksempel de internationale immigrationslove, som nationalstater har forpligtet sig til at følge. Og man kan derfor tale om hospitalitet fra institutionernes side, hvor lovgivningen og samfundets indretning kan være skruet mere eller mindre gæstfrit sammen. I forhold til EU fordrer eksempelvis et blik på de regulativer, som har med asylansøgere at gøre, og som derfor har direkte eller indirekte betydning for asylansøgenes vilkår i Athen. Og når vi kigger på byen kan vi få et blik for, hvornår det halter med den institutionelle hospitalitet for eksempel i forhold til boligmarkedet eller politiets håndtering af vold mod immigranterne.

Men for Dikec er hospitalitet ikke blot en ret, men også en sensibilitet. Således er den interaktionelle hospitalitet meget central for ham. Når vi på mikroniveau vil undersøge den hospitalitet der skabes i mødet mellem immigranterne og NGO'erne, sker det gennem den interaktionelle hospitalitet.

4.2.2 Interaktionel hospitalitet

For Dikec er det interaktionelle aspekt centralt, da hospitaliteten som nævnt ikke blot er "(...) *a right but a sensibility (...) that could be developed in social relationships and interactions*" (Dikec 2002: 235-236). Hvor den institutionelle hospitalitet er det politiske aspekt, er denne form således det *etiske* aspekt ved hospitaliteten (Dikec 2002: 237). Det vil sige, at det særligt er her, at Dikec' fremhævelse af det relationelle aspekt skal udfolde sig. Denne hospitalitet indebærer nemlig, at man anerkender den fremmede og gensidigt interagerer med denne. Det vil omvendt sige, at man ikke bare tolererer den fremmedes tilstedeværelse, da "[r]ecognition is more affirmative than tolerance as a stance toward people and groups one finds different from oneself in their values, ways of living or social situation. (...)" (Dikec 2002: 236).

Mere specifikt ligger der i dette anerkendende rum, at man har et særligt syn på sin gæst. Man skal se ham/hende som "*the stranger*". Ifølge Dikec vil det sige, at man forstår, at vi alle er fremmede for hinanden, og at man dermed giver sin gæst rum, hvor han/hun vil have mulighed for at være vært. På den måde bliver hospitalitet "(...) *about a recognition that we are hosts and guests at the same time in multiple and shifting ways.*" (Dikec 2002: 239). Når vi på mikroniveauet zoomer ind på NGO'erne, gør vi det med henblik på at karakterisere de rum, der bliver skabt her. Således bliver det interaktionelle aspekt ved hospitaliteten situeret i NGO'erne, og i de konkrete rum og møder mellem gæst og vært, der finder sted.

Afslutningsvis kan det siges, at vi finder Mustafa Dikec' begreb om hospitalitet relevant som en måde at forså asylansøgernes vilkår i Athen på. Vi mener, at begrebet gennem sit relationelle perspektiv kan indfange de sammenhænge, hvor asylansøgerne bliver mødt med fjendtlighed samt de sammenhænge, hvor de bliver mødt med gæstfrihed. På den måde vil hospitalitetsbegrebet være vores målestok, når vi undersøger asylansøgernes vilkår i Athen.

4.3 Saskia Sassen – Med byen som fokus

Nedenstående vil kort skitsere den tysk-amerikanske teoretiker Saskia Ssassens teoretisering over byen, og hvorledes det har relevans for nærværende projekt. Hun vil blive benyttet som et teoretisk anslag til at beskæftige sig med netop byen i forhold til en immigrationskontekst. Hendes perspektiver er interessante, da hun argumenterer for, at globaliseringens indvirkninger viser sig i byen:

In brief, large cities in both the global South and the global North are the terrain where multiplicity of globalisation processes assume concrete, localised forms. A focus on cities allows us to capture, not only the upper, but also the lower circuits of globalisation. (Sassen 2002: 219)

Som Sassen påpeger med citatet, kan man i byen indfange både de "øvre" og de "nedre" strømninger af de globale processer. Disse kan eksempelvis have at gøre med immigration eller anti-globalisering, og "[w]hile these are not necessarily urban in their orientation or genesis, they tend to converge in cities." (Ibid.: 217). Byen fungerer som et forankringspunkt, der gør organisationer i stand til at beskæftige sig med deres respektive agendaer (Ibid.: 217).

For organisationer som beskæftiger sig med immigration eller asylpolitikker, er "[t]he city (...) a far more concrete space for politics than the nation." (Ibid.: 221). Byens rum har for eksempel plads til kampe for immigranternes rettigheder. Dette er derfor akkurat synligt på gaden: "*Much of urban politics is concrete, enacted by people rather than dependent on massive media technologies.*" (Ibid.). Individuer uden magt, det kan være immigranter eller diskriminerede minoriteter, kan i byer opnå synlighed over for magten og overfor hinanden. (Ibid.)

For Sassen er immigration ydermere et af de aspekter, hun anser som værende kendetegnende for globaliseringen (Ibid.: 219). Jf. problemfeltet udspringer vores interesse i dette genstandsfelt af, at immigranterne i Athen tilsyneladende lever en forarmet tilværelse. Derfor forstår vi immigrationen som en af de nedre strømninger af globaliseringen der, som Sassen forklarer, vil vise sig i byen. Vi vil ikke analysere globaliseringen og dennes indvirkning på immigration, men blot bruge Ssassens pointering af, at immigrationen grundet globaliseringen kommer til udtryk i byen i en konkret og lokaliseret form.

5. Metode

5.1 Indkredsning af immigranter

Gruppen vi forsøger at indfange i nærværende projekt er immigranter. Denne betegnelse er lettere diffus og dækker over en heterogen gruppe med forskellige rettigheder.

Analysedel 1 beskæftiger sig kun med den del af vores gruppe, der er registrerede som asylansøgere. Dette skyldes, at Dublin II regulativet udelukkende omfatter denne gruppe. Men vi finder det ikke dækkende kun at kigge på asylansøgerne, ligesom det i praksis er svært at skelne. Mange mennesker har svært ved at "komme ind" i selve asylprocessen og mange illegale immigranter lever i Grækenland og herunder i Athen. Denne tendens kommer også til udtryk, når man ser på statistikkerne for antallet af asylansøgere, som ikke er overvældende. Der er omkring 650.000 registrerede immigranter i Grækenland, men samtidig anslås det, at der reelt opholder sig op imod 1.2 millioner immigranter i landet (Web 1). Det er derfor svært at spå om, hvor mange der ville søge om asyl, hvis ikke den græske asylproces var så rigid (jf. kapitel XXX). De illegale immigranter, der ikke har de samme rettigheder som asylansøgere, lever dog under de samme kår i byen og er underlagt de samme ekskluderende mekanismer. Ligeledes skelner vores NGO'er ikke mellem de forskellige juridiske statusser. Derfor finder vi det ikke dækkende kun at beskæftige os med asylansøgere, hvorfor vi udvider denne gruppe til også at omhandle illegale immigranter. Derfor vil de forskellige grupper gå under den fælles betegnelse "immigranter" i projektet. Det skal dog afslutningsvist pointeres, at der med denne betegnelse vil optræde arbejdsimmigranter, som ikke er på flugt. Ifølge en repræsentant for en NGO, udgør denne gruppe dog et fåtal (Spyros: 00:35:48-0).

5.2 Turen til Athen

Vi har i forbindelse med nærværende projekt været i Athen for at indsamle empiri samt for at opnå en bedre forståelse af vores genstandsfelt. Denne tur fandt sted fra d. 9.4 - d. 18.4 2013.

Turen var præget af en eksplorativ tilgang. Vi ønskede ved selvsyn at se byen, og hvordan immigrationsspørgsmålet kom til udtryk her. Vi ønskede at opnå en bedre forståelse af vores genstandsfelt gennem eksplorativt at undersøge, hvilke ting der var på spil netop her. Således var vores tilgang til turen åben. Dermed ikke sagt, at vi tog uforberedte af sted. Vi havde hjemmefra planlagt interview med dels to forskere på immigrationsområdet samt en række repræsentanter fra tre forskellige NGO'er – processen og udbyttet af disse interviews vil blive

uddybet længere nede i dette kapitel. Den eksplorative tilgang kom også til udtryk i vores arbejde med interviewguiden. Allerede første dag mødtes vi med Georgia Alexandri, en ph.d.-studerende vi var kommet i kontakt med inden afrejse. Hun viste os rundt i byen ligesom hun introducerede os for kollegaer, der også beskæftigede sig med Athen og immigration. Disse mere uformelle møder var i høj grad med til at skærpe vores forståelse af genstandsfeltet. Disse erfaringer, ligesom vores arbejde hjemmefra med at læse videnskabelige artikler om emnet, var med til at præge vores interviewguide.

5.3 Empiriindsamling

5.3.1 Kvalitative ekspertinterviews

Vi har for at besvare vores problemformulering valgt at foretage en række ekspertinterviews med dels to forskere på området og dels repræsentanter fra tre forskellige NGO'er, der arbejder med asylansøgere og flygtninge i Athen. Nedenstående vil beskrive denne proces.

5.3.2 Forskerne

Vi har til projektet valgt at interviewe to eksperter på immigrationsområdet i Grækenland. Processen i forhold til at udvælge og skabe kontakt til disse forskere kan i høj grad sammenlignes med den famøse "snowball-effect". Vi afsøgte nettet for interessante forskere i Athen, der arbejdede med dette forskningsfelt.

Begge interview med de to forskere bærer præg af at være *ekspertinterviews* (Kvale og Brinkmann benytter termen *eliteinterviews*). Dette kræver en grundig tilgang:

Elitepersoner er vant til at blive spurgt om deres meninger og tanker, og en interviewer med en vis ekspertise vedrørende interviewemnet kan være en interessant samtalepartner. Intervieweren bør have et godt kendskab til emnet og mestre fagsproget (...) (Kvale og Brinkmann 2009: 167).

Derfor gik der forud for interviewene også megen tid med at sætte sig ind i deres forskning og læse diverse videnskabelige artikler fra deres hånd. Dette var med til at kvalificere vores interviewguide (vedlagt som bilag) og sikrede os, at vi ikke stillede spørgsmål, som vi kunne have læst os til.

Thomas Maloutas

Thomas Maloutas er professor i Socialgeografi ved Harokopio University i Athen. Derudover er han direktør for Institute of Urban and Rural Sociology ved det nationale forskningscenter. Hans primære forskningsområde er urbane sociale strukturer og forandringer. Herunder; klassebestemt og etnisk segregation, bolig- og velfærdssystemer, urban segregation og immigration (Web 3). Netop hans fokus på både det urbane og sociale - herunder immigration - mener vi høj grad kvalificerer ham som værende en ekspert inden for det genstandsfelt, som vi beskæftiger os med i nærværende opgave.

Hans mangeårige forskning om immigranternes forhold i byen, gjorde ham i stand til at beskrive de mulighedsrum, der bliver skabt for disse mennesker og ikke mindst, hvilke barrierer de møder i Athen. Kort sagt kunne han hjælpe os til en bedre forståelse af de in- og eksklusionsformer disse mennesker møder.

George Kandyliis

George Kandyliis er ligeledes ansat på Institute of Urban and Rural Sociology ved det nationale forskningscenter i Athen. Hans forskningsområder omfatter blandt andet: urban socialgeografi, nationalisme og radikal højreekstremisme (Web 4).

Ligesom Maloutas har Kandyliis også kompetencer inden for det socialgeografiske felt. Derudover kunne han, grundet sin forskning i nationalisme, i høj grad beskrive mødet mellem den indfødte græker og "den fremmede". Hvordan dette møde foregår, hvilke forventninger den indfødte har til den fremmede og hvad frygten, og til tider hadet, bunder i. Han kunne bidrage til en bedre forståelse af immigranternes integration – eller mangel på samme – i det græske samfund. Hvilken rolle har byen indretning i dette møde.

5.3.3 NGO'er

Vi har i nærværende projekt valgt at foretage interviews med repræsentanter fra tre forskellige NGO'er, der tilbyder forskellig hjælp til asylansøgere i Athen. Målet med interviewene var, at NGO'erne skulle fortælle om deres egen praksis i forhold til immigranter i Athen. Hvilke problemer har de mennesker, som de møder, og hvordan forsøger de at tackle dem? Hvordan møder de disse mennesker, og hvilket resultat kommer der ud af det? De kan med andre ord

især bruges til at besvare andel del af vores problemformulering, der omhandler *"hvilke forsøg på skabelse af 'åbne rum' eksisterer der for disse grupper?"*

Ligesom med processen omkring udvælgelse af forskere, startede processen også her med at afsøge internettet for interessante NGO'er, der opererede inden for dette felt i Athen. Aitima og Group of Lawyers lavede vi aftaler med inden afrejse via e-mail. Diktio blev vi derimod opmærksomme på under vores ophold i Athen. Vores udvælgelse af NGO'er har på mange måder været pragmatisk, da organisationerne har været svære at få svar fra samt at få en aftale med. Derfor er de valgte NGO'er også udvalgt af den simple grund, at de rent faktisk svarede os og var villige til at aftale et møde. I det følgende vil præsentere de respektive NGO'er.

Aitima

Aitima er en organisation, der primært tilbyder materiel og juridisk hjælp til asylansøgere og flygtninge. Den materielle hjælp indebærer blandt andet tøj og mad. Organisationen blev grundlagt i 2008, og sigtet har fra starten været at beskytte og udbygge asylansøgere og flygtninges rettigheder (Spyros: 00:06:04-4). Aitima samarbejder med European Council on Refugees and Exiles (ECRE), som er en europæisk paraply-NGO, hvis mål er at forbedre immigranternes forhold i Europa. Vi interviewede to forskellige repræsentanter fra organisationen. Først interviewede vi lederen af organisationens Spyros Rizakos. Han kunne bidrage med grundlæggende oplysninger om organisationens opbygning, målsætninger og generelle overvejelser om tilgangen til asylansøgere og flygtninge. Dernæst satte han et interview op med en socialarbejder ved navn Toulla Manologlou. Hun kunne bidrage med hverdags erfaringer med dette arbejde. Hvordan de rent faktisk hjalp disse mennesker, samt hvilke problemer de løb ind i til hverdag.

Group of Lawyers

Group of Lawyers er, som navnet antyder, en gruppe af jurister, der frivilligt hjælper asylansøgere og flygtninge med juridiske problemer. Organisationen blev oprettet i 2006. Deres primære arbejdsopgave er at rådgive asylansøgere og flygtninge om deres rettigheder, forskellige juridiske procedurer, kontakt til relevante myndigheder, og de indgår i dialog med disse for forsøge at ændre dele af lovgivningen, de finder problematisk. Kun sjældent fører de sagerne direkte for asylansøgere og flygtninge. Der var to interviewpersoner til stede da vi foretog dette interview, og derfor adskiller det sig også fra de andre i form. De to, Kostas For-

makidis og Thomas Stamoulis, er begge uddannede jurister og havde kun arbejdet i organisationen i et år. Group of lawyers har åbent to dage om ugen i to timer. Det kræver ingen aftale og de hjælper alle former for immigranter. De anslår, at de hjælpe 10-20 personer ugentligt (Kostas: #00:05:31-8#)

Diktio

Diktio adskiller sig på en række områder fra de to ovenstående organisationer. Deres lokaler kan i høj grad betegnes som et værested for immigranter. Lokalerne er åbne hver dag til fri afbenyttelse. Derudover adskiller Diktio sig også i deres tilgang til at hjælpe disse mennesker. De afholder eksempelvis sprogundervisning, hvor blandt andet græsk og engelsk er på skemaet. Derudover afholder de 'suppe-køkkener' hver søndag. Vi talte med to repræsentanter fra Diktio. Det første interview var med frontmand Yiarnis Felekis. Han kunne berette om de visioner og mål organisationen arbejder ud fra. Andet interview var med en underviser i græsk, Martina. Hun kunne bidrage med dagligdagserfaringer om de problemer de personer, hun møder, har. Derudover havde hun, på grund af sin rolle som underviser, føling med de aktiviteter Diktio laver for immigranterne.

5.3.4 Kodning af interview:

Vi har i forbindelse med vores analyse valgt at farvekodde vores interviews. Denne kodning har vi struktureret ud fra vores forskellige analyser. Det har givet følgende kategorier: 1) EU, 2) Asylprocessen, 3) Boligmarkedet, 4) Xenofobi i byen, 5) NGO'ernes inklusion. Farvekodningen er gjort for at overskueliggøre empirien, og for at udlede elementer til brug i analysen.

5.3.5 Generelt om ekspertinterviewene

Alle tre gruppemedlemmer har været til stede ved alle interviewene. Der har til interviewene været en klar rollefordeling. To gruppemedlemmer har stået for selve interviewet ved at stille spørgsmålene. Denne konstellation fandt vi meget anvendelig, da dette bedre sikrede, at trådene blev samlet op og man kunne supplere hinanden. Én var første-interviewer og hermed ansvarlig for, at vi kom hele vejen rundt om interviewguiden og én var anden-interviewer og havde dermed friere tøjler til at forfølge interessante udsagn og få stillet uddybende spørgsmål. Den sidste stod for at notere vigtige pointer ned, så vi havde et overblik over, hvad vi havde fået ud af interviewet samt hvor i interviewet disse pointer optrådte.

Alle interview er optaget på diktafon og efterfølgende transskriberet. Transskriberingerne er vedlagt som bilag. Det skal i denne sammenhæng understreges, at der er været visse passager som ikke var mulige at høre. Disse fremgår i transskriptionsbilagene.

5.3.6 Billeder

Vi har i forbindelse med vores tur til Athen taget billeder i et forsøg på at dokumentere mange af de ting, vi så og oplevede i forhold til immigranter i byen. Disse vil dog kun sporadisk blive inddraget og vil ikke blive direkte metodisk anvendt i analysen. Disse skal blot ses som illustrationer.

5.3.7 Artikler og rapporter

En stor del af vores empiri består af forskellige rapporter om EU, immigration og Athen: officielle dokumenter, lovtekster og videnskabelige artikler. En stor del af vores viden er baseret på disse materialer, som repræsenterer det empiriske domæne. Vi er klar over at vores tolkning af disse dokumenter er påvirket af de vores teorier og fordomme, og dette vil også blive diskuteret senere i kapitel 10.

6. Immigration i kontekst

Dette kapitel vil indeholde en grov historisk redegørelse af Grækenlands immigrationspolitik igennem de sidste 20 år. Selvom projektets tidsperiode strækker sig fra 2003 til nu, mener vi at det er nødvendigt med visse nedslag i den græske immigrationshistorie, for at pege på omvæltninger der har relevans for at forstå den nuværende situation. Således vil analysen af xenofobi på byniveau inddrage historien.

Den stigende immigration til sydeuropa må ifølge Gonzáles-Enríquez og Triandafyllidou (2009) begyndelsesvis ses i forbindelse med lukningen af immigrationsvejene til central og nordeuropa i midten af 1970'erne. Dette medførte, at immigrationen i stigende grad begyndte at blive koncentreret til de sydeuropæiske lande, der dels fungerede som springbræt til de rigere lande i nord, og dels som en destination i sig selv. (Gonzáles-Enríquez & Triandafyllidou 2009: 109). Der skete her en slags omvæltning, da de sydeuropæiske lande tidligere var præget af stor emigration, men med stramningen af indvandringen til central og nordeuropa i højere grad blev præget af en massiv immigration (Triandafyllidou 2009: 111, Alipranti-Maratou 2007: 187). Den store immigration var ikke planlagt eller formidlet af de modtagende lande, og der blev derfor i starten kun taget hånd om den igennem stykkevis forholdsregler. (Gonzáles-Enríquez & Triandafyllidou 2009: 110)

I 1980'erne var økonomien i Grækenland i vækst, og der blev derfor skabt mange jobs, hvilket var med til at tiltrække mange immigranter. (Alipranti-Maratou 2007: 187) I samme periode begyndte indbyggere fra det tidligere Sovjetunionen, som på daværende tidspunkt var under sammenstyrtning, at immigrere til Grækenland. (Triandafyllidou 2009: 159)

Start 1990'erne var præget af hårde restriktioner og masse-deportationer, samt en vis frygt for immigration, som blev set som en byrde for den græske nation, og som en trussel mod den nationale og etniske identitet. Grundet immigrationspresset som startede i 1980'erne, blev en lov som udelukkende havde sigte på at begrænse immigrationen til landet, i 1992 implementeret. Loven med den karakteristiske titel '*Entry-exit, sojourn, employment, deportation of aliens, procedure for the recognition of alien refugees and other provisions*', skulle begrænse

udokumenterede immigranternes adgang til landet og facilitere udvisningen af dem som allerede opholdt sig i landet. (Triandafyllidou 2009: 160)

I 2001 blev den første samlede immigrationslovgivning vedtaget. Den havde som overordnet opgave at bekæmpe uregelmæssig immigration og beskytte det græske samfund mod en massiv udokumenteret immigration. (Triandafyllidou 2009: 166) Rationalet var, at "*[m]igrants should be allowed to stay in Greece (...) as long as the Greek labour market needed them but they should also be prepared to go when they would no longer have jobs.*" (Ibid.: 166). Immigranter var altså kun velkomne i landet, så længe at de havde jobs.

I hhv. 2005 og 2007 kom to nye immigrationslovgivninger, begge rette mod at regulere og legalisere de udokumenterede immigranter. (Ibid.: 172). En vigtig detalje i immigrationslovgivningen fra 2005, er at den forbyder "*(...) the Greek public services, legal entities, organizations of local government, organizations of public utility and organizations of social security to offer services to foreigners who are 'unable to prove that they have entered and are residing in the country legally.'*" (Ibid.: 173). Dette betyder altså, at ingen illegale immigranter har ret til nogen form for offentlige ydelse (med undtagelse af de, som er under 18 år).

7. Hospitalitetens rammer

7.1 EU

Nedenstående afsnit vil sigte mod at klargøre hvilket mulighedsrum EU skaber for hospitalitet i Grækenland. I forhold til senere i opgaven at skulle dykke ned på byniveau i Athen og overveje hospitaliten her, finder vi det helt afgørende, at tage EU's betydning i betragtning. For det første mener vi, at makroniveauet er rammesættende for det, vi ser i byen. Og i forlængelse af dette, skyldes vores interesse i EU for det andet, at vi i vores møde med den empiriske virkelighed fandt ud af, at EU var en uomgængelig faktor, når talen bredt set faldt på vores genstandsfelt om immigranterne i Athen. Nedenstående afsnit vil netop tydeliggøre hvorfor. Både i en række af de interviews vi foretog, og i de rapporter vi har læst, er EU blevet fremhævet som en aktør, der har en central betydning, hvis man vil forstå, hvorfor immigranternes vilkår i Athen er, som de er. Taget ovenstående begrundelser i betragtning, stiller vi spørgsmålet: *Hvilket mulighedsrum skaber EU for hospitalitet, og hvordan håndterer den græske stat asylprocessen?*

7.1.1 Et fælles asylsystem

EU har siden slutningen af 1990'erne arbejdet på at skabe et fælles europæisk asylsystem kendt under betegnelsen CEAS (Common European Asylum System). Rationalet bag er, at når der ikke er interne grænser i EU, så må staterne arbejde sammen om asylprocessen. Og da staterne, ifølge EU, deler de samme grundlæggende værdier, så bør det også være muligt for dem at samarbejde (Web 5). Landene under CEAS er forpligtet i forhold til menneskerettighederne, som de er formuleret i "The European Convention of Human Rights", som Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol hører under, og som de er formuleret i Geneve-konventionen. I forbindelse med Geneve-konventionen bliver princippet om "nonrefulement" fremhævet. Det indebærer, at flygtninge ikke må sendes tilbage til lande, hvor de risikerer at blive forfulgt (Web 6).

I udgangspunktet er det ikke så konkret beskrevet, hvad det er, staterne skal samarbejde om i forhold til CEAS. Der står bredt formuleret på EU's hjemmeside, at: *"(...) States need to work together to find common solutions that guarantee high standards of protection for refugees. Procedures must at the same time be fair and effective throughout EU and impervious to abuse."* (Web 5).

Man kan dog se, at hensigten bag CEAS er at sikre, at asylansøgeren får en fair og ensartet behandling, uanset hvor deres ansøgning bliver behandlet henne i EU. Det skal ske med udgangspunkt i forpligtelserne i menneskerettighederne, og gennem udarbejdelse af nogle standarder for asyl.

7.1.2 Dublin II

En af disse standarder og en af grundpillerne i CEAS er det såkaldte Dublin II regulativ fra 2003. Det inkluderer alle EU-lande samt Norge, Island, Schweiz og Liechtenstein, og refererer tilbage til Geneve-konventionen da alle landene – ifølge regulativet – respekterer princippet om nonrefoulement (Web 7). Regulativet sigter mod at klargøre processen for personer fra ikke EU-lande, der ansøger om asyl i et af ovenstående lande, og skaber på den måde retningslinjer, som udspringer af tankerne bag CEAS. Dublin II regulativets formål er derfor blandt andet at udpege "(...) *the Member State responsible for an asylum application* (...)" (Ibid.). Dublin II regulativet er altså EU's måde at skabe nogle rammer på i forhold til håndteringen af asylansøgere, og et af de officielle argumenter bag, er, at asylansøgerne ellers ville risikere at blive sendt rundt mellem forskellige lande (Ibid.). Paradoksalt nok peger dele af vores empiri på, at regulativet netop har den effekt, at mange asylansøgere bliver sendt tilbage til Grækenland fra andre lande. Altså at der sker det stik modsatte af, hvad hensigten er med regulativet. For at forstå dette, er det nødvendigt at kigge på de kriterier, som regulativet opstiller i forhold til at placere ansvaret for asylprocessen.

7.1.3 Kriterierne

Hvis en person, der er flygtet fra eksempelvis Afghanistan, ankommer til Danmark, og anmoder om asyl, vil han/hun blive mødt af det danske politi ved grænsen. De vil undersøge personens identitet, nationalitet og rejserute. Herunder vil de kigge på, om asylansøgeren allerede har været i kontakt med asylmyndigheder i et andet EU-land. Er dette tilfældet, vil asylansøgerens ansøgning højst sandsynligt ikke blive ekspederet i Danmark, men i det land hvor asylansøgeren først havde haft kontakt med myndighederne (Web 8). Det skyldes, at der i Dublin II regulativet er opstillet fem kriterier, som i hierarkisk rækkefølge skal afgøre, hvilket medlemsland der er ansvarlig for at facilitere en flygtnings ansøgning om asyl. Og det er særligt et af kriterierne, der er interessant, hvis man vil forstå, hvordan regulativet indvirker på det mulighedsrum for den institutionelle hospitalitet, der eksisterer i Grækenland. Som nævnt i teoriasnittet påpeger Mustafa Dikec, at værten skal være den, der suverænt definerer forholdene

for hospitaliteten. Men noget tyder på, at det ikke er tilfældet her. Det tredje kriterium under Dublin II regulativet lægger nemlig et stort ansvar over på de lande, som asylansøgeren først er ankommet til:

Where the asylum seeker has irregularly crossed the border into a Member State, that Member State will be responsible for examining the asylum application. This responsibility ceases 12 months after the date on which the border has been illegally crossed. (Web 7).

Det er med udgangspunkt i dette kriterium, at man kan forklare, hvordan EU påvirker den institutionelle hospitalitet i Grækenland, forstået som relationen mellem værten (den græske stat) og gæsten (asylansøgeren). EU påvirker altså både immigranten direkte i kraft af, at regulativet afgør, hvilket land der skal behandle personens asylansøgning. Derudover påvirker de også immigranten - og den institutionelle hospitalitet, som personen møder i værtslandet - indirekte i kraft af, regulativet influerer det mulighedsrum, hvori den græske stat kan agere. Som anført af Mustafa Dikec, så kræver hospitalitet at værten er "(...) *the sovereign authority of his/her house, defining the conditions of hospitality, to be able to offer hospitality to the guest, to the other as stranger*" (Dikec 2002: 229).

Men denne suverænitet er ikke altid lige klar. Føromtalte asylansøger, der ankommer til Danmark, vil kunne blive sendt til et andet EU-land, hvis vedkomne har krydset dette lands grænse illegalt indenfor de sidste 12 måneder. Tager man Grækenlands geografiske placering i betragtning, så er det i mange tilfælde netop de græske grænser, der bliver krydset illegalt. Således blev der ved grænsen mellem Grækenland og Tyrkiet i perioden 2008 til 2011 registreret mellem 40.000 og 57.000 illegale grænsekrydsninger per år (Frontex, 2012: 39). Derfor har Grækenland været et af de lande, der typisk har modtaget asylansøgere fra andre EU-lande udelukkende fordi, det er placeret i yderkanten af EU.

Det kommer Thomas Maloutas ind på i interviewet, når han taler om Dublin II regulativets helt særlige indvirkning på Grækenland: "*And especially after Dublin II, everyone who gets arrested everywhere, and who has entered the European Union through Greece has to go back to Greece, so it is a way of concentrating people in Greece*" (Maloutas: 00:01:22-6). Og samme forklaring giver en rapport, udarbejdet af det europæiske netværk 'European Council on Refugees and Exiles', når den beskriver, hvordan regulativets indretning de facto skaber en usolidaritet, da asylprocessen bliver overladt til få lande: "*The very foundation of the Dublin Regulation counteracts true solidarity in Europe as it shifts responsibility for the examination of asy-*

lum claims to those Member States at the border of Europe.” (Ngalikpima og Hennessy, 2013: 15).

Billede 1: Graffiti i Athen: Angela Merkel med Hitler-overskæg i selskab med andre statsoverhoveder

7.1.4 Hvem er vært?

Vi kan altså på nuværende tidspunkt pege på, at EU-regulativet indvirker på hospitalitetsrelationen mellem den græske stat og asylansøgere: Siden Dublin II's indførelse i 2003 har Grækenland været tvunget til at tage imod en række asylansøgere på baggrund af landets særlige geografiske placering som et yderland i EU. Qua denne indvirkning fra EU-systemet er Grækenland ikke ene om at definere *"the conditions of hospitality"*, som asylansøgere bliver mødt med i Athen. Der opstår derfor et mudret billede, hvor værtsrollen bliver uklar. EU skaber gennem sine retningslinjer for asylprocessen et mulighedsrum for institutionel hospitalitet, som den græske stat må agere inden for. EU opstiller blandt andet retningslinjer for, hvem der skal håndtere asylansøgere uden selv at facilitere asylprocessen – det er overladt til den græske stat. Det styrker relevansen, af næste analyseafsnit, hvor vi vil se på, hvordan den græske stat forvalter det mulighedsrum, som EU's regulativer angiver.

Inden vi når så langt, er det dog vigtigt at nuanceret billedet. I 2011 fældede Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol nemlig dom over Belgien, fordi landet havde sendt en asylansøger tilbage til Grækenland.

7.1.5 Som en prop i en lind strøm

Den 21. januar 2011 afsagde Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol dom over Belgien. Det centraleuropæiske land havde, som så mange andre lande under Dublin II-regulativet, endnu engang sendt en asylansøger tilbage til Grækenland, med henvisning til føromtalte kriterium i regulativet, der placerer ansvaret for asylprocessen hos det første land i EU, som asylansøgeren er ankommet til. Men dommen ved navn "M.S.S. v. Belgium and Greece" skulle vise sig at sætte en prop i denne strøm. Dommen klargør at forholdene i Grækenland var så slemme, at både Grækenland og Belgien havde overtrådt menneskerettighederne. Grækenland fordi de var ansvarlige for de dårlige forhold, og Belgien fordi man sendte en asylansøger tilbage til Grækenland, selvom man vidste, hvordan forholdene var. Begge lande blev dømt for overtrædelse af artikel 3 i de europæiske menneskerettigheder, som kort og godt lyder: "*No one shall be subjected to torture or to inhuman or degrading treatment or punishment.*" (ECHR 1950: 6). Alt i alt har dommen fået stor betydning, da den understreger at " (...) *Member States in applying the Dublin Regulation cannot ignore the rights of asylum seekers to reception conditions that respect their human dignity (...)*" (Ngalikpima og Hennessy, 2013: 16). Konkret indebærer dommen, at størstedelen af lande under Dublin II regulativet siden efteråret 2011, ikke har sendt asylansøgere tilbage til Grækenland (Web 9).

7.1.6 Modsatrettede tegn, samme problem

Selvom ovenstående umiddelbart kunne lyde som modstridende i forhold til vores tidligere konklusioner om EU's indvirkning på den græske institutionelle hospitalitet, er sagen ikke så enkel endda. Fysisk set er der rigtig nok blevet sat en prop i strømmen af immigranter: Der bliver midlertidigt stort set ikke sendt immigranter tilbage til Grækenland. Dog har man på grund af de mange tilbagesendinger til Grækenland igennem mange år lagt pres på det græske asylsystem. Og det er dommen indirekte et tegn på. Den viser nemlig, at det græske system langt fra kan håndtere alle de asylansøgere, der ankommer til landet. Det faktum, at man har måttet suspendere overførslerne til Grækenland, strider endvidere mod Dublin II regulativets grundtanke: At alle landes asylsystemer under regulativet er ens, og at de alle tilbyder lige adgang for flygtninge til asylsystemet. Som en artikel fra interesseorganisationen, Human Rights

Watch, konstaterer, så viser dommen mod Belgien og Grækenland at "(...) *this assumption is false*" (Web 10). Underforstået: Det græske system har alvorlige mangler.

Derudover er det ikke alle lande, der har stoppet overførsler til Grækenland. En rapport, der også stammer fra Human Rights Watch, påviser, at Italien stadig sender asylansøgere tilbage til Grækenland, på trods af ECHR's dom over Grækenland og Belgien:

Italy does not appear to have adopted a general policy to suspend such transfers to Greece (...) Italy's practice of summary returns of asylum seekers from it's Adriatic ports to Greece seems to contradict (...) the reasoning behind the ECHR's ruling (...) (Human Rights Watch 2013: 14).

Noget tyder altså på, at Dublin II regulativet ikke formår at opstille klare retningslinjer for, hvornår man ikke bør sende asylansøgere tilbage til et medlemsland. Med henvisning til en bilateral aftale med Grækenland fra 1999, tolker Italien sine forpligtelser under Dublin II regulativet anderledes end andre nationalstater (Ngalikpima og Hennessy 2013: 104). Det forstærker yderligere det mudrede billede af EU's asylsystem, hvor landene tolker deres forpligtelser i det mulighedsrum EU opstiller forskelligt. Det har en direkte effekt i forhold til, at mange asylansøgere sendes tilbage til et græsk system, der tydeligvis ikke fungerer optimalt.

7.2 Juridiske gråzoner og manglende rettigheder i Grækenland

Human Rights Watch udgav i 2013 rapporten *Turned Away - Summary Returns of Unaccompanied Migrant Children and Adult Asylum Seekers from Italy to Greece*, her beskrives det græske asylsystem som et "(...) *dysfunctional asylum system [that] denies many asylum seekers access to a meaningful assessment of their protection needs.*" (Turned Away 2013: 18). Problemerne med det græske asylsystem tæller, ifølge Human Rights Watch, den ekstremt begrænsede adgang til systemet, et betydeligt efterslæb i behandlingen af ansøgninger, den laveste anerkendelse af flygtninge i EU samt meget ringe betingelser i modtagelsescentre (Ibid.: 19).

Den institutionelle hospitalitet synes i kraft af dette, at være meget problematisk. Det er især de anordninger, som skal garantere at asylansøgerne overhovedet får mulighed for at opnå visse rettigheder, der svigter. Dermed kan man sige, at man bevæger sig på grænsen af overhovedet at kunne tale om institutionel hospitalitet, da mange immigranter tilsyneladende har svært ved i det hele taget at få chancen for at bevæge sig ind i en juridisk anerkendelsessfære. Altså en sfære, hvor de får anerkendt deres mest fundamentale rettigheder, og modtager en form for juridisk status. Af denne grund synes det svært at tale om i hvilken grad den institu-

tionelle hospitalitet optræder, da eksistensen af de institutioner, som modtager og integrere immigranter er meget begrænset. Eksempelvis modtager den politienhed i Athen, som beskæftiger sig med immigranter eksempelvis kun omkring 20 ansøgninger ugentligt, hvilket betyder, at "(...) *many would be asylum seekers but remain undocumented - regarded as irregular migrants and without protection - simply because they have not been allowed to access the asylum system.*" (Ibid.: 19).

Politiets manglende evne til at tage hånd om asylansøgerne kan være en af forklaringerne på den besværlige asylproces, eftersom de er "(...) *a mechanism dealing with the deportation of illegal aliens and they don't have the background to deal with or protect asylum seekers.*" (DRNR 2012: 13). Således har politiet som facilitatorer af de institutionelle hospitalitets anordninger, tilsyneladende hovedsageligt erfaring med at *deportere* illegale indvandrere, og ikke *inkludere* dem. Mange immigranternes første møde med den institutionelle hospitalitet, på det nationale niveau i Grækenland, vil således være med et personale, som hverken har erfaring, tid, ressourcer eller ordentlige rumlige forhold i modtagelsescentrene.

7.3 Delkonklusion

Træder vi et skridt tilbage, kan vi konstatere, at der de facto opstår en situation, som hverken skaber de fælles løsninger eller høje beskyttelsesstandarder for flygtningene, som EU lægger op til med CEAS. Først og fremmest har Dublin II regulativet i sig selv bidraget til dette ved at skabe en situation, hvor Grækenland har modtaget uforholdsvis mange asylansøgere fra andre lande under regulativet. Disse lande har ikke formået at tolke deres forpligtelser under menneskerettighederne ind i Dublin II regulativet, og den umiddelbare konsekvens har været, at asylansøgerne er blevet sendt til Grækenland og Athen, hvor de har levet – og lever - under kummerlige forhold. Det er ECHR's dom over Belgien og Grækenland et bevis på. Derudover er der generelt tale om et mudret billede, som Dublin II regulativet indgår i, og som EU er med til at skabe. Landene tolker deres forpligtelser under Dublin II og menneskerettighederne forskelligt, hvilket vi ser i forbindelse med, at Italien på trods af dommen stadig sender asylansøgere tilbage til Grækenland med henvisning til andre bilaterale aftaler.

Vi kan i forlængelse heraf slå fast, at Grækenlands position som vært er skrøbelig, da landet grundet sin geografiske placering – og EU's politik – er tvunget til at modtage asylansøgere. På den måde spiller EU en rolle i skabelsen af den institutionelle hospitalitet, som Grækenland

møder asylansøgerne med, da EU er med til at forme et mulighedsrum, som den græske stat må agere under. Og samtidig er EU medskaber af asylansøgernes vilkår, da man gennem lang tid har sendt asylansøgere tilbage til Grækenland på trods af de kummerlige forhold, de blev mødt med. I Grækenland er den institutionelle hospitalitet således nærmest ikke eksisterende, da manglende ressourcer og erfaring fra politiets side blandt andet gør, at det er få, der overhovedet får mulighed for at blive anerkendt som asylansøgere.

Alt i alt bestyrker ovenstående udredninger vores interesse i at dykke ned i byen, ned i Athen, for at se på de vilkår asylansøgerne lever under her. Hvad er det for en hospitalitet – eller mangel på samme – som asylansøgerne bliver mødt med i byen? I den forbindelse må vi med udgangspunkt i byen overveje, hvad der ligger til grund for den subjektive vold mod asylansøgerne. Hvordan kan vi, for at bruge Zizeks ord, "*(...) begribe omridset af den baggrund, som fremprovokerer sådanne udbrud*" (Zizek, 2008: 7). Dette vil vi overveje i næste kapitel.

8. Med immigranten i Athen

Med udgangspunkt i Saskia Sassens betoning af byen som et sted hvor globaliseringens nedre strømninger vil vise sig, vil nedenstående afsnit have fokus på de mekanismer, der er ekskluderende over for immigranterne i Athen. Således ønsker følgende kapitel gennem Dikec hospitalitetbegreb og Zizeks voldsbegreb at besvare følgende spørgsmål: *Hvilke in- og eksklusionsformer findes i Athen, og hvordan påvirker dette immigranterne?*

Først vil vi dykke ned i boligforholdene og boligstrukturerne i Athen, for at undersøge hvordan disse er med til at inkludere og ekskludere immigranter og asylansøgere; altså vil vi forsøge at belyse, hvilke barrierer og muligheder byen opstiller for dem, og hvilke mekanismer som indvirker på disse. Dernæst vil omdrejningspunktet for analysen være xenofobi og politibrutalitet, hvor vi først vil granske de effekter disse har på hospitaliteten. Altså hvilken betydning det har for mødet mellem vært og gæst og dernæst forsøge at identificere de strukturer, som har indvirkning på netop disse forhold.

8.1 Boligstrukturen i Athen - Efterladt til gaden?

Human Rights Watch rapporten *Hate on the streets - Xenophobic Violence in Greece* identificerer en fejlagtig immigrationspolitik, en kronisk dårlig varetagelse af asylsystemet og den økonomiske krise som tre vigtige faktorer i forklaringen på, hvad der af UNHCR³ bliver betegnet som en humanitær krise. (Human Rights Watch 2012: 32). Denne humanitære krise består blandt andet i, at "(...) [c]ountless undocumented migrants and asylum seekers live in deep destitution, occupying abandoned buildings, town squares, parks, and even forests." (Ibid.: 32)

Ovenstående skal forstås i forbindelse med, at asylansøgere mens de får behandlet deres ansøgning, har ret til at få et sted at bo. Det offentlige tilbyder dog kun senge til 900 ud af de omkring 40.000 ansøgere som færdes i Athen (DRNR 2012: 22-23). Det gør, at mange må forsøge at finde sig en lejlighed eller se sig nødsaget til at bo på gaden.

³ 'United Nations High Commissioner for Refugees'

Flere af de NGO'er som opererer i Athen, påpeger ligeledes dette problem med manglede ydelser fra staten, der resulterer i den problematiske boligsituation. Group of Lawyers erfarer problemet således:

There is no property from the state for these kinds of people - asylum seekers and immigrants. There are legislation that say that every asylum seeker or children must have a place to stay. But there are only police stations that can have them. So there is a great lack of social help. There are people who are just sleeping on the streets. There are no other facilities for them. (Kostas: 00:13:31-1)

Et billede som socialarbejderen Toulla i NGO'en Aitima også kan genkende, samtidig med at hun påpeger, hvordan situationen i øjeblikket forværres: "(...) *because the reception centers don't have money, and one reception center closed, the other are still open, but it doesn't accept new cases, because they don't have money for the food, for the electricity and all this.*" (Toulla: 00:04:12-8). NGO'erne ser altså manglen på pladser i modtagelsescentre som et centralt problem i forhold til immigranter og asylansøgere mulighed for at få tag over hovedet i Athen. Det er et problem der, som Toulla fremhæver, er blevet forværret igennem de seneste år. Thomas Maloutas peger også på statens manglende rolle: "(...) you have a state or municipality that doesn't do much, leaves the thing to explode and then advance police measures." (Maloutas: 00:54:08-8).

Immigranternes svære adgang til boligmarkedet kan dog ikke udelukkende forklares med statens manglende engagement, og dermed en tilsyneladende svag institutionel hospitalitet. Dette må ses i lyset af, at der udelukkende er adgang til private lejeboliger i Grækenland, da "(...) *social housing is negligible and social rented housing is non-existent.*" (Kandyliis et al. 2012: 284). Hermed er mange immigranter og asylansøgere overladt til det private boligmarked, som fungerer efter udbud og efterspørgsel - altså ud fra markedets principper.

Thomas Maloutas peger på, at den økonomiske krise har forværret situationen på boligmarkedet, og gjort det mindre tilgængeligt for immigranter (Maloutas: 00:52:21-4). Ved at sammenligne de nuværende immigranter i Athen, med dem som ankom i 1990'erne, siger han endvidere:

They live more or less in the same places, but in worse conditions, in worse buildings. Sometimes in buildings that are almost crumbling and are used by their landlords as literally... You know, cut in to very, very small cubicles where you rent, I don't know, for a few euros at night. But when you cut it into very small pieces and all that, it can be a very lucrative business the whole... But you are not far from slavery in that case, and you crea-

te a whole thing of... If you put, I don't know, 60 people in a building that should contain 20 (...) (Maloutas: 00:54:08-8)

Altså tyder noget på, at en bagvedliggende struktur, hvor mennesker forsøger at profitere på immigranternes situation, er en af årsagerne til, at immigranterne lever under kummerlige forhold. Boligmarkedet kan forstås som et udtryk for det 'nulplan' som Zizek beskriver. Her synes nogle af kapitalismens mekanismer at kunne ses, idet at immigranter bliver udbyttet igennem boligmarkedets uregulerede struktur. Kombinationen af den økonomiske krise og det stigende pres fra immigration, gør, at der opstår et pres på både boligområdet og arbejdsmarkedet:

The ongoing increase of immigrants from less developed areas of the globe and their disadvantageous integration in the housing and labour markets at Athens, at a time of a fiscal crisis and severe deflationary economic policies, is a factor putting severe stress on ameliorating the characteristics of these markets. (Kandylis et al. 2012: 283).

En tredje forklaring på at immigranterne delvist er ekskluderede eller marginaliserede på boligmarkedet, kan ifølge Maloutas også skyldes den manglende infrastruktur i Athen, som ikke er egnet til at rumme så mange mennesker. Han fremhæver her, hvordan immigranterne er med til at forøge presset på byen. Dette sker blandt andet ved, at en lang række immigranter bliver arresteret ved deres ankomst til Grækenland, og derefter sendt til Athen for at søge om asyl. (Maloutas: 00:01:22-6). Herigennem koncentrerer mange immigranter i Athen, på trods af at byen ikke tilbyder mange muligheder, og kan virke ekskluderende på dem.

Alt i alt synes der at kunne identificeres to tendenser, som er med til at skabe de ekskluderende omstændigheder: For det første har den økonomiske krise haft en stor indvirkning på de vilkår, som Athen tilbyder immigranter, hertil er det stigende antal af immigranter, og deres koncentration i Athen, med til at lægge pres på situationen. Og for det andet er staten tilbageholdende med at gribe ind, og lader dermed situationen stå til.

Med Zizeks briller synes den økonomiske krise at kunne forstås som et udtryk for den systemiske vold (jf. 4.1.2). Som en krise i kapitalismen udøver den sin vold igennem nedskæringer og besparelser, for at kapitalismen kan komme på 'rette spor' igen. Denne krise, og systemiske vold, kommer derfor blandt andet til syne og bliver konkret i Athens byrum, som Maloutas og NGO'erne fremhævede i ovenstående, når asylansøgere og immigranter ikke kan finde eller få

bolig. Det tyder heraf på, at immigranternes problemer med at finde bolig, har en sammenhæng med den globale økonomiske krise.

Sidst kan statens manglende indsats på boligområdet, og svage institutionelle hospitalitet, forstås som en slags stiltiende samtykke af det 'nulplan', som Zizek mener opretholdes igennem den systemiske vold. At man ikke griber ind og forsøger at forbedre situationen kan delvist henføres til den økonomiske krise, som Maloutas fremfører. I stedet for at forsøge at bryde nulplanet, ved at forbedre de boligmæssige vilkår, lader man stå til. Men som vi vil se i senere afsnit, lader det omvendt til, at staten forsøger at løse problemet med de mange immigranter på gaden igennem en hårdere indsats fra politiets side, i stedet for at tilbyde immigranterne boliger.

De to umiddelbare tendenser udlægger nogle skrøbelige præmisser for hospitaliteten i Athen, da mulighedsrummene for immigranter synes at blive indskrænket i forhold til at opnå bolig. Så på trods af at eksklusionen fra bolig ikke nødvendigvis er en vedtaget anordning, er den med til at ekskludere mange immigranter fra boligmarkedet.

8.1.2 En hullet infrastruktur med potentialer

Athen rummer dog også potentialer, for at der kan ske skabes en særlig hospitalitet i byen. Disse potentialer bunder i byens særlige urbanhistorie, hvilket vi i i nedenstående vil ridse kort op. Meget af det startede ifølge Maloutas, da indre by igennem 60'erne og 70'erne begyndte at vokse, hvilket medførte degradering:

[T]he center municipality has been heavily constructed, heavily built, densely built, without the required infrastructure. Only within the 60's its population went from half a million to 3/4 of a million without new schools, new roads, new... You know, without all you would have to do, in order to bring 50% more people in a specific area. So after all this dense building of the centre, you ended up with degrading living conditions in the centre. (Maloutas: 00:19:10-0)

Denne degradering påvirkede de fleste bygninger lokaliseret i centrum. Særligt de lavere etager blev, grundet byggetætheden, påvirket i form af mørke og støj. Dette medførte, at de nederste lejligheder blev mindre attraktive, og i stort omfang blev forladt af de græske beboere, som i stedet flyttede til udkanten af byen. (Maloutas: 00:19:10-0).

Da den første bølge af immigranter begyndte at ankomme i 90'erne, bosatte de sig ikke i sociale boligbyggerier, da disse er ikke-eksisterende i Athen. I stedet bosatte de sig i de mindre attraktive lejligheder i den private sektor.

Dette forhold resulterede i stedet i en 'vertikal social segregering', som stadig gør sig gældende i dag (Arapoglou & Maloutas 2011: 139, Maloutas 2001: 699). I denne form for segregering er det "(...) *the more affluent inhabitants of the vertically differentiated areas occupy the higher floors and the working class and other manual labourers the lower ones, including the ground floor and the basement.*" (Maloutas 2001: 702). På denne måde er det ofte, at grækere og immigranter kommer til at leve side om side. Ifølge Kandylis er dette "(...) *good in a sense and bad in a another sense. It is always at stake, of course, because if you live very close to an unequal neighbour, you are maybe more hostile against him, because you are afraid that he might reduce the status of your neighbourhood, maybe.*" (Kandylis: 00:04:24-7). Immigranter og grækere har i vertikal social segregering altså et potentiale for at interagere, og der er her et inkluderende potentiale i boligmarkedet. Den store sameksistens mellem grækere og immigranter kan således potentielt føre til en positiv socio-etnisk diversitet i det athenske byrum (Kandylis et al. 2012: 274). Meget tyder heraf på, at dette uregulerede boligmarked skaber et særligt potentiale for en interaktionel hospitalitet, igennem de bosætningsmønstre som opstår.

Men denne tilsyneladende form for inklusion er delvist betinget af det økonomiske klima, som med den økonomiske krise i øjeblikket ikke er særlig positivt. Der tegner sig her et billede af forskellige typer af strukturer, som skaber forskellige former for in- og eksklusion i byrummet. Den unikke athenske bystruktur har et inkluderende potentiale, der dog bliver modsvaret af et ureguleret boligmarked og den økonomiske krise, som begge har medført eksklusion.

Men samtidig bliver det i granskningen af det athenske boligmarked også tydeligt, at dette har sin helt egen struktur. Selvom det delvist har et inkluderende potentiale i form af vertikal social segregering, må det siges hovedsageligt at virke ekskluderende på immigranterne, da de for eksempel bliver henvist til kælderlejligheder, hvor de bor mange mennesker på meget lidt plads. Denne struktur er både drevet af, men også et resultat af, at være ureguleret. Denne laissez-faire tilstand kan dog ligeledes delvist siges at være udtryk for den systemiske vold, eller i hvert fald kapitalisme, eftersom boligmarkedet netop er tilnærmelsesvis ureguleret, og dermed styret af markedernes frie kræfter. At det ikke udelukkende kan ses som systemisk

vold, skyldes, at dette hovedsageligt viser sig i økonomiske nedture, hvor immigranter og asylansøgere virkelig har svært ved at finde tag over hovedet.

Vertikal social segregering er altså et tveægget sværd, som har givet immigranter mulighed for bosætning i midtbyen, samtidig med, at de er blevet udbyttet af udlejerne, hvilket kan ses som en form for systemisk vold.

8.2 Delkonklusion

Boligstrukturen i Athen er langt fra harmonisk eller idyllisk, på trods af at den har givet mulighed for en boligmæssig inklusion for visse grupper af immigranter. Athen giver i alt dens kompleksitet både mulighed for in- og eksklusion, og hermed strukturerer den altså et mulighedsrum for både hospitalitet og mangel på samme. Der er ingen offentlige institutioner, som forsøger at facilitere en indgang til boligmarkedet, og dermed heller ingen umiddelbar institutionel hospitalitet at finde.

De forskellige former for in- og eksklusion som immigranterne støder på i forhold til boligmarkedet i Athen, kan overordnet siges at være indvirket af forskellige strukturer og mekanismer, som har rod i forskellige niveauer. I undersøgelsen af boligforholdene og boligstrukturen i Athen, er det tydeligt at der flere forskellige årsager til, at så mange immigranter og asylansøgere enten bor på gaden eller i forladte bygninger, eller er overladt til boliger i dårlig stand.

Athens infrastruktur, dens boligthed og bosætningsmønstre giver mulighed for at mange immigranter og nogle asylansøgere kan bosætte sig i de fleste områder i det centrale Athen, om end det ofte er i elendige boliger. Dette skyldes især at byen har været, og er, forholdsvis ureguleret. Den økonomiske krise betinger delvist in- og eksklusionerne, som i nedture medfører færre muligheder for bosætning i byen. Her udøves den systemiske vold, som medfører at mange immigranter bliver ekskluderet fra boligmarkedet og efterladt til gaden.

8.3 Xenofobi og politibrutalitet i Athen

Vi ønsker i følgende kapitel at beskæftige os med, hvorledes xenofobisk vold optræder i Athen samt, hvordan denne kan anses som værende et ekskluderende element for immigranter i byen. Derefter ønsker vi at undersøge politiets håndtering af immigranter i byen og i detentions-

centrene. Vi vil ved hjælp af Zizeks begreb om objektivt vold at pege på nogle underliggende strukturer, som kan argumenteres for at være bagvedliggende årsager til fremkomsten af denne voldudøvelse.

8.3.1 Xenofobi i byen

Ovenstående afsnit viste, hvorledes boligmarkedet i Athen kan have en ekskluderende effekt på immigranter i byen. Det faktum at mange immigranter bor på gaden eller er stuvet sammen i små kælderlejligheder, betyder også, at denne gruppe er meget synlig i gadebilledet. Bor man på gaden vil man i sagens natur være synlig i gadebilledet, men man må ligeledes antage, at hvis man 60 mand deler en kælderlejlighed, der er beregnet til 20 mand, vil man sandsynligvis bruge denne lejlighed mindre, for som Maloutas påpeger, er der en sammenhæng mellem økonomisk velstand og brugen af hjemmet (Maloutas: 00:48:03-0). Derudover skal de private udlejere også betales, hvilket kan være en udfordring, når størstedelen af disse beboere står uden job. Derfor vil en naturlig del af dagen gå med at skrabe penge sammen. Mange immigranter gør dette ved at sælge ting på gaden; illegale cigaretter, kopivarer som sko, tøj ol. eller ved at indsamle skrot i containere rundt omkring i byen (Spyros: 00:11:59-4).

Denne synlighed, mener Thomas Maloutas, har en negativ indvirkning på opfattelsen af immigranter, da det får immigrantskaren til at fremstå større, end den er:

But it is the increased visibility of migrants. The poorer you are, the more visible you are in the street. The richer you are, the more you stay at home. So in an area where you have people who are rather young, rather poor and racially visible you see them. And they give the impression that they are more important numerically than what they are in fact. (Maloutas: 00:48:03-0).

Udover at få immigrationsskaren til at fremstå større end den er, så har deres synlige brug af byens rum også en anden bagside. Racistiske overfald på immigranter har således været stødt stigende de sidste år (Human Right Watchs 2012: 73). At færdes på gaden i visse områder i Athen, indebærer for immigranter en overhængende fare for at blive overfaldet i en stadig mere xenofobisk by. Human Rights Watch udgav i 2012 rapporten *"Hate on the Streets – Xenophobic Violence i Greece"*. I rapporten kortlægges det stigende antal voldelige overfald, som immigranter bliver udsat for i Athen:

Xenophobic violence has reached alarming proportions in Greece, particularly in the capital city of Athens. Vigilante groups of up to twenty people, often with their faces hidden and sometimes armed with clubs or beer bottles, attack migrants and asylum seekers regularly. (Human Rights Watch 2012: 100).

I rapporten anslår NGO'er, der tilbyder medicinsk hjælp til immigranter i Athen, at de i første halvdel af 2011 behandlede op i mod 500-600 immigranter, der havde været udsat for racistiske overfald (Human Right Watch 2012: 10ff). Disse NGO'er udtrykker deres bekymring over den stigende vold i Athen, som bliver rettet mod immigranter (Human Rights Watch 2012: 43).

8.3.2 I en Zizek'sk optik

Bag denne subjektive vold, med identificerbare aktører, optræder der en objektiv vold, der er vigtig at fremanalysere for at forstå, hvorfor denne synlige, subjektive vold optræder. Én bagvedliggende struktur, som kunne være medvirkende til denne stigende xenofobi, der slår ud i voldelige overfald, er den økonomiske krise. Rapporten fra Human Rights Watch peger, ligesom flere andre artikler (blandt andet Doxiadis & Matsaganis 2012 samt Xenakis 2013), på, at volden har været stødt stigende siden 2008, hvor den økonomiske krise slog igennem. Blandt andet beskriver Xenakis sammenhængen mellem voldelige overfald på immigranter og højrefløjspolitikeres italesættelse af immigranter som syndebuk for finanskrisens negative indvirkning på samfundet:

All this [overfald på immigranter] has emerged, however, during a period in which far-right sentiments have been gaining broader public support, and a context in which the scapegoating of immigrants has offered a convenient diversion for the two largest political parties from concerns about the country's financial crisis, unemployment, and multiple grand corruption scandals. (Xenakis 2013: 446).

Et perspektiv George Kandyliis også fremhæver: *"This crisis discourse helped the racist discourse and racist feelings and practices to develop. Not only to develop but to explode. And racist violent to explode"* (Kandyliis: 00:29:51-8).

Han vil dog ikke udelukkende give den økonomiske krise skylden, men mener derimod også, at der andre historiske og kulturelle aspekter, der spiller ind på denne xenofobiske udvikling:

I don't really feel comfortable with this idea that racism and racist violent is clearly connected with the crisis. Racism is a historical phenomenon. It has not only to do with the cycle of the economy. But it is connected with economic problems of course. (Kandyliis: 00:29:51-8).

Som citatet antyder, mener George Kandyliis altså ikke, at den stigende xenofobi og vold i Athen udelukkende kan forklares med den økonomiske krise. Der ligger altså andre bagvedliggende strukturer, der er medskabere af denne udvikling. Han peger selv på den græske historie og kultur som være influerende i synet på immigranter. Han forklarer 'den historiske

racisme' med, at Grækenland altid har været omgivet af fjender, hvilket har præget forholdet til immigranter. Ved at sammenligne med Danmark og Frankrig siger han: *"It is the perception that we are in a world of enemies - surrounded by enemies. And our intolerance against [the foreign people] is different"* (Kandylis: 00:25:45-2). Immigranter er altid blevet anset som værende en trussel mod nationen. Denne historiske forklaring bliver også sandsynliggjort, hvis vi inddrager vores korte oprids af den græske immigrationshistorie (jf. kapitel 6). Blandt andet kom det til udtryk i loven *'Entry-exit, sojourn, employment, deportation of aliens, procedure for the recognition of alien refugees and other provisions'* fra 1992, som beskrevet i kontekstkapitlet. Denne lov, samt andre, bar præg af en hård kurs mod immigranter, hvor simplificering af udvisningsproceduren, mere autonomi til lokale politienheder samt hårde straffe til illegale immigranter var hyppigt benyttede værktøjer.

Vi mener altså at kunne pege på en sammenhæng mellem den subjektive vold og et sammen spil af - i hvert fald - to underliggende strukturer, eller for at bruge Zizeks terminologi, så optræder der forskellige former for objektiv vold i Athen, som den subjektive vold er et resultat af. Vi har i ovenstående peget på to strukturer, vi mener at kunne argumentere for, har haft en indvirkning på den xenofobiske vold, som immigranter i stigende grad er udsat for i Athen. Noget tyder på, at den økonomiske krise har bevirket, at immigranter er blevet syndebukke for de negative samfundsudviklinger, der er kommet i kølvandet på denne krise. Derudover mener vi at kunne spore en tilnærmelsesvis iboende frygt for tabet af den nationale identitet og kultur, samt en frygt for at immigranter skal "nasse" på økonomien, som vi også så i det historiske afsnit (jf. kapitel 6). Grækenlands geografiske placering har betydet, at landet altid har haft en protektionistisk indstilling, som Kandylis også påpeger. Der synes at herske en iboende fjendtlighed over for fremmede mennesker, herunder immigranter - en fjendtlighed som man måske kan se, som udtryk for den symbolske vold, som Zizek taler om. Siden immigrationens spæde start til Grækenland omkring Den Kolde Krigs afslutning (jf. kapitel 6), har der været negativ italesættelse af denne gruppe, som lader til at have vundet indpas i det græske folk. Denne symbolske vold kan man argumentere for, kan have fungeret som en medvirkende årsag for de xenofobiske overfald, der optræder i Athen. Dermed bliver det en underliggende struktur, der kan være med til at forklare disse voldelige overfald.

8.3.3 Med Dikec' briller

Denne stigning i voldelige overfald på immigranter må siges at være et udtryk for inhospitalitet. I kraft af at man ekskluderer immigranter fra gaden ved at skabe en frygt for overfald, er man med til at lukke byen som værende et rum for et gensidigt og anerkendende møde mellem gæst og vært, hvorfor hospitaliteten også vil være fraværende. Byen bliver derfor ikke mulighedsskabende i forhold til interaktion, men nærmere et sted, man forsøger at undgå – eller i hvert fald bruger afbalanceret. Denne opfattelse af byens rum kommer meget godt til udtryk i følgende citat: *"Migrants and asylum seekers interviewed by Human Rights Watch spoke of virtual no-go areas in Athens after dark because of fear of attacks by vigilante groups."* (Human Rights Watch 2012: 42).

Brugen af byens rum er altså begrænset til dagen for nogen immigranter. Ligeledes bliver det også beskrevet, hvordan deres færden er begrænset til visse områder af frygt for overfald (Human Rights Watch 2012: 4, 6 og 49). Dermed kan gaden og byen ses som en kamplads, hvor en fjendtlighed mod immigranter kommer til udtryk. Byer har traditionelt været karakteriseret ved, at man er fremmede overfor hinanden. I byen bevæger man sig rundt blandt fremmede, man ikke nødvendigvis har noget tilfælles med ud over, at man deler by. Men immigranter bliver i Athen opfattet som værende en særlig fremmede, der ikke passer ind, og som ikke bør være i byen og landet generelt. Netop denne xenofobiske vold er et udtryk for denne opfattelse. Altså ser vi en gæst/vært-relation, der er karakteriseret ved fjendtlighed fra værtens side. Rapporten beskriver, hvorledes immigranter bliver mødt med en generel inhospitalitet i landet, mens "andre fremmede" oplever hospitalitet.

A country that prides itself on its hospitality, Greece has become over the past decade a decidedly inhospitable country for many foreigners. While tourists are welcome, migrants and asylum seekers face a hostile environment, where they may be subject to detention in inhuman and degrading conditions, risk destitution, and xenophobic violence. (Human Right Watch 2012: 6).

Denne inhospitalitet, som volden fordrer, må også antages at påvirke interaktionen mellem immigranter og grækere i en negativ forstand. Bliver man mødt med et had, der kommer til udtryk i voldelige handlinger, må dette også indskrænke lysten og modet til at indgå i en interaktion med grækere generelt. Dermed kan man tale om, at denne vold ikke bare ekskluderer immigranter fra visse dele af byen i en fysisk forstand og på visse tidspunkter, men også besværliggør den interaktionelle hospitalitet, da det åbne, anerkendende møde bliver influeret af en frygt for, hvad den indfødte græker kan finde på. Dermed bliver volden ekskluderende.

de på flere niveauer. Den lukker immigranternes brug af byen ligesom den besværliggør mødet mellem immigrant og græker. Der forekommer altså et paradoks i kraft af, at immigranter er, som tidligere nævnt, meget synlige i byen samtidig med, at man kan tale om en eksklusion af denne gruppe netop her.

8.3.4 Politiets rolle

Man kan undres over, at staten og politiet ikke griber hårdere ind over for denne xenofobiske vold. Grækenland har gennem international lov forpligtet sig til at slå ned på vold over for immigranter:

Greece has clear obligations under international human rights law to undertake effective measures to prevent racist and xenophobic violence, to investigate and prosecute perpetrators, and should condemn publicly and unequivocally such violence. These obligations apply whether the perpetrators of the violence are agents of the state or not. (Human Rights Watch 2012: 12).

Men Human Rights Watch-rapporten beskriver, hvordan politiet gør minimalt for at komme denne vold til livs (Human Rights Watch 2012: 76-77). En opfattelse af at vold mod immigranter ikke bliver taget seriøst fra politiets side bliver udtrykt i Antonopoulos med fleres artikel: *Police Perception of Migration and Migrants in Greece*:

Racist violence against the migrant community is not viewed as a serious – if at all – a problem by the Greek police, who are largely indifferent towards the phenomenon or even consider it as a problem for the (victimized by migrants) Greeks. (Antonopoulos et al. 2008: 377).

Denne manglende vilje til at hjælpe disse immigranter, der har været udsat for voldelige overfald, kan ses i lyset af en general tendens til, at politiet behandler immigranter dårligt. Blandt andet bliver der berettet om politiets hårdhændede behandling af immigranter på såvel gaden som i forskellige detentionscentre. Immigranterne bliver altså også fra denne institutionelle side mødt med en mangel på hospitalitet, hvor politiet gør meget lidt for at komme denne xenofobiske vold til livs, ligesom de selv bidrager til denne. (Kandyliis #00:49:31-9#). Et eksempel på dette, kan ses i en af de seneste politiaktioner, som blev kaldt Xenios Zeus.

8.3.5 Zeus' gæstfrihed

Xenios Zeus (Zeus' gæstfrihed) er navnet på en politioperation i Athen, som blev indledt i midten af 2012. Hen mod slutningen af året, var 65.700 formodede udokumenterede immigranter blevet forhørt, mens over 4.100 var blevet arresteret for at opholde sig illegalt i landet. (Hu-

man Rights Watch 2013. 22). Ministeren for *Public Order and Citizen Protection* fremhævede inden operationen, at Grækenland var truet af den store, uregelmæssige immigration (Muižnieks - Commissioner for Human Rights of the Council of Europe 2013: 8).

Det paradoksale faktum at aktionen, med et tilsyneladende mål om at kontrollere og arrestere udokumenterede immigranter, bliver døbt 'gæstfrie Zeus', synes at blive indfanget af Dikec' pointe omkring at hospitalitet ikke altid er "(...) *liberating and emancipatory, but, on the contrary, may conceal an oppressive aspect beneath its welcoming surface.*" (Dikec 2002: 228).

Netop dette fremhæver Maloutas også, idet han mener man først skaber en konflikt ved ikke at gøre noget ved problemerne med immigranter, som man så derefter løser via politiindgreb: "*We take them out, we take them to a kind of concentration camp, which we name hospitality. It is only in creative names that you have... The last police operation arae named Xenios Zeus, which means hospitable Zeus. If they don't shoot you, it is hospitality.*" (Maloutas: 00:54:08-8). Det, der kan siges at være en eksklusion af udokumenterede immigranter i Athen, bliver altså paradoksalt nok italesat som en "gæstfri" aktion. Og det er her, at den tilsyneladende hospitalitet, ligesom Dikec påpeger, kan skjule et undertrykkende aspekt bag ved en tilsyneladende velkomst. At budskabet bliver skjult, kan endvidere med Zizeks briller, siges at være et eksempel på en symbolsk vold, hvor nogen prøver "(...) *at aflede vores opmærksomhed fra de sande af besværligheder, netop ved at udelukke andre former for vold fra perspektivet.*" (Zizek 2009: 16). Ifølge George Kandyliis handler aktionen således i virkeligheden om at sende et signal om, at immigranterne ikke er velkomne:

So this massive arrests of people and their imprisonments in detention centers around the city (...) is not to improve their living conditions, but exactly the opposite. Maybe just to give the message that they are not welcome. And of course, another political issue is that the government wants to give the message to the Greek people that they can protect the national identity (...) (Kandyliis: 00:14:10-7)

Under den tilsyneladende gæstfrie facade, ligger der således et undertrykkende aspekt. En vridning af sproget, som symbolsk legitimerer nogle direkte fysiske aktioner og en eksklusion af immigranterne. Og, som Kandyliis hævder, kan dette måske ses sammen med et overordnet politisk mål, om at sende et signal omkring at asylansøgere ikke er velkomne, under dække af at de er det. Altså når hospitalitet bliver til inhospitalitet.

Billede 2: Kampklædte betjente har afspærret en vej

8.4 Delkonklusion

Der forekommer altså en inhospitalitet i Athen i form at et stadigt stigende antal xenofobiske overfald på immigranter, der kan siges at ekskludere immigranterne fra byens rum. Den umiddelbare subjektive vold synes at være forankret i noget dybereliggende end det blotte had til immigranter fra visse grækere. Vi har peget på to bagvedliggende strukturer, som årsagsforklaringer på, hvorfor denne vold optræder. Dels mener vi, at den økonomiske krise gør jorden for en spirende racisme, der bunder i de udfordringer, landet står over for i kølvandet på krisen. Immigranter bliver i høj grad syndebuk for denne udvikling. Derudover kan vi pege på, at den græske historie og kultur har fordret en frygt for 'de fremmede'. Landet har qua sin historie og geografiske placering en protektionistisk indstilling på mange områder. Dette påvirker til stadighed den generelle indstilling over for immigranter.

Derudover kan vi konkludere, at politiet gør meget lidt for at komme denne vold til livs. Der rapporteres om, at politiet langt hen ad vejen bidrager til denne vold. Dette kommer til udtryk i aktioner, hvor politiet agerer hårdhændet, ligesom der rapporteres om, at der forekommer vold fra politiets side i detentionscentrene og på gadeplan. Altså er de en del dette voldelige problem.

9. Hvad med inklusionen?

I ovenstående afsnit udledte vi, hvordan boligmarkedets struktur samt den stigende xenofobi i Athen har en ekskluderende indvirkning på immigranter i byen. Med udgangspunkt i de interview, vi har foretaget med tre forskellige NGO'er, der beskæftiger sig med immigranter i Athen, vil målet med dette afsnit være at vise et udsnit af de former for inklusion, der finder sted i den græske hovedstad.

9.1 En modreaktion i byen

Saskia Sassen siger, at det er i byen, at vi vil se politiske aktiviteter. Hun siger, at byen blandt andet "(...) *accommodates a broad range of political activities – (...) fighting for the rights of immigrants (...)*" (Sassen 2002: 221). Således kan man forstå, at det netop er i byen, at reaktionen mod immigranternes dårlige kår, som vi har skitseret i ovenstående analysedele, må vise sig. De NGO'er vi har interviewet opererer netop i byen. Forskellige steder spredt ud over Athen har de til huse, og deres hjælp er situeret her. Som lederen af NGO'en Aitima giver udtryk for, så træder NGO'erne til, når der ikke er andre der kan hjælpe: "*In Greece, there is not an organized system for support. So, NGOs offer this support*" (Spyros: 00:17:51-9). NGO'ernes aktiviteter er en reaktion på, at immigranterne bliver mødt med fjendtlighed i Athen. Det kommer en frivillig fra organisationen Diktio indirekte ind på, når hun taler om frustrationen over den xenofobi, der spirer i Athen:

"I am very angry. Maybe I am not very objective, because I am very angry with the greeks, and I see them as totally hostile. I think they have many problems with the immigrants, I teach in school - greek school, and I see it also in the children. Small children and they have also their minds, the picture of a bad immigrant, that takes our jobs, and stay in hospitals so we can't have a place in the hospitals because of the immigrants. So I am very angry about it (...)" (Martina, 00:21:19-4)

Således tyder det på, at man kan se NGO'ernes aktiviteter som en reaktion på den svage hospitalitetskultur og de objektive voldsmekanismer, som immigranterne bliver mødt med i byen. Man kan altså forklare NGO'ernes arbejde med udgangspunkt i byen, da det er i Athen de viser sig, og skaber inkluderende rum for immigranterne. Vi mener dog, at det er nødvendigt at skabe en grundigere forståelse af disse inkluderende rum, for at kunne udlede noget mere præcist om den inklusion immigranterne oplever her og hvilken hospitalitet de møder. Det skal gøres mere indsnævret, ved at have et blik på disse rum, der ikke ser dem i forhold til byen, men som et udtryk for en relation mellem gæst og vært i form af interaktionel hospitalitet. Dermed ikke sagt, at NGO'ernes arbejde ikke hænger sammen med EU og byen. Som sagt ar-

bejder de i byen, og nogle af NGO'erne får også støtte fra EU. Det centrale er dog, at det er nødvendigt at zoome ind på den relation, der skabes hos NGO'erne, for at kunne udlede noget grundlæggende om, deres betydning for hospitaliteten over for immigranterne.

I Mustafa Dikec' teoretisering over interaktionel hospitalitet, har vi et perspektiv, der har et individorienterede fokus, forstået på den måde at interaktionel hospitalitet skabes som en særlig relation mellem gæsten og værten. Derfor fordrer den interaktionelle hospitalitet et intimt fokus. Ved brug af Dikec' perspektiv, vil vi således dykke ned på mikroniveauet, og søge at udlede hvilke former for hospitalitet i gæst/vært relationen, der skabes hos NGO'erne.

9.2 Hjælp, aktiviteter, hospitalitet

De tre NGO'ere, vi interviewede i Athen, har forskellige tilgange til deres arbejde med immigranterne. Helt basalt har de åbent på forskellige tidspunkter af dagen og ugen. Således har NGO'en 'Group of Lawyers' kun åbent et par timer to gange om ugen (Kostas: 00:01:56-9), mens organisationen 'Diktio' har lokaler, der er tilgængelige for immigranterne store dele af døgnet i weekenden og fra middag til aften på hverdage, også når der ikke er arrangementer (Martina: 00:12:49-2). Det er klart, at disse åbningstider har betydning for tilgængeligheden for immigranterne, og altså er med til at definere de fysiske præmisser for den hospitalitet, der bliver skabt. Samtidig bunder åbningstiderne også i, at NGO'erne ikke har samme mål med deres arbejde, og derfor grundlæggende går efter at skabe forskellige rum for hospitalitet. Det skal understreges, at vi ikke har spurgt direkte ind til hospitalitet i interviewene, så når vi fremover taler om de *rum for hospitalitet* som NGO'erne tilbyder, udspringer det af vores tolkning.

9.2.1 En hjælpende hånd

NGO'en 'Group of Lawyers' har, som navnet indikerer, med immigranternes juridiske forhold at gøre. Den er en sammenslutning af frivillige jurister, der bistår immigranterne med juridiske spørgsmål. Som en af de frivillige jurister, Kostas, forklarer, så er NGO'en "(...) *here for everyone who have question about the rights on immigrants or asylum seekers. So we are offering first aid on legal issues. We don't take over the cases*" (Kostas: 00:01:56-9). Organisationen forsøger altså at udfylde en rådgivende rolle, hvor hovedmålet er at hjælpe immigranterne med at gebærde sig i den ikke særligt gæstfri asylproces, som vi har skitseret tidligere i analysen. I udgangspunktet er hjælpen tiltænkt alle, der måtte have brug for den, men i realiteten er det langt fra alle immigranter, der får udnyttet hjælpen: "*Every monday and wednesday, that*

we are here and talk to people, more than 10 people are coming. So it is a great number. Maybe 20 people per week" (Kostas: 00:05:31-8). Group of lawyers byder altså immigranterne indenfor og bistår dem med deres problemer. De møder dem i øjenhøjde og anerkender deres problemer samt tilbyder dem deres hjælp. Dette kan i høj grad karakteriseres som interaktionel hospitalitet. Men deres hjælp kan også karakteriseres som en meget praktisk form for interaktionel hospitalitet. Immigranterne møder et meget rigtigt juridisk system, der kan være svært at navigere i for lægmand – især hvis man også er hæmmet af andre barrierer som eksempelvis sproget. Her træder Group of lawyers til. Men organisationen har kun åbent 2 x 2 timer om ugen, og folk kommer for rådgivningen og forsvinder så igen. Det er de juridiske problemer, der er i centrum, hvorfor den sociale relation er trådt i baggrunden.

Det samme gør sig delvist gældende for organisationen 'Aitima'. Aitima er langt mere ressourcestærk end 'Group of Lawyers', da den får støtte fra både EU og den græske stat. Og foruden det direkte arbejde med immigranterne, indgår den også i det europæiske netværk ECRE, som vi har omtalt tidligere i opgaven. Her er Aitima med til at udarbejde rapporter om immigranternes situation i Athen. Men helt grundlæggende er det inkluderende aspekt ved Aitimas tilgang ret identisk med Group of Lawyers'. Aitima bistår ligeledes immigranterne med asylprocessen (Toulla: 00:00:49-4), men har dog flere muskler at spille med. Åbningstiderne er oftere, og de går ind i flere sager end Group of Lawyers. Som lederen af organisationen, Spyros, giver udtryk for, så har Aitima *"3-4 lawyers. And we have 3000 people per year"* (Spyros: 17:51-9). Et eksempel på den juridiske hjælp, Aitima tilbyder, fortæller socialarbejderen Toulla om: *"The lawyers support the refugees in the interview with the police about their cases"* (Toulla: 00:00:49-4). Derudover yder Aitima materiel hjælp til immigranterne i form af mad, tøj o.l., som en reaktion på, at mange af immigranterne lever under kummerlige forhold, som vi tidligere har skitseret i forhold til boligmarkedet.

Billede 3: Aitimas madskab med forskellige madvare til immigranter

Grundlæggende deler Aitima og Group of Lawyers mange fællestræk i deres inkluderende tilgang til immigranterne. Aitima yder ganske vist et mere omfattende arbejde end Group of Lawyers, men tankerne bag er identiske: De har begge til sigte at rådgive og støtte immigranterne, når de støder på det ekskluderende og ikke særligt gæstfri græske system. Altså går man efter at give immigranterne en hjælpende hånd, så de kan gebærde sig i Grækenland. De inkluderende rum der bliver skabt - hospitaliteten - er også derefter. Fokus er på brandslukning af de problemer, immigranterne oplever og ikke på en social relation, hvor man indbyrdes sigter mod en bedre forståelse af hinanden og hinandens kulturer.

9.2.2 Man skal ikke give en sulten mand en fisk – man skal lære ham at fiske!

"Diktio means network. It started in 1986. As an initiative. And its full name is: Network and Assistance for social, civil and political liberties. And its main target was to fight against repression" (Yarnis: 00:19:33-7). Sådan beskriver den mangeårige aktivist, Yarnis, organisationen Diktio med udgangspunkt i dens tidlige historie. Modsat Group of Lawyers og Aitima, har Diktio et klart politisk grundlag, da organisationen udspringer af venstrefløjen. I dag har organisationen to dele – en som tager sig af det politiske arbejde, og en anden der arbejder med immigranterne (Martina: 00:00:05-9).

Diktio arrangerer forskellige arrangementer i deres arbejde med immigranterne. Et af dem er folkekøkkener, hvor immigranterne har mulighed for at lave mad til hinanden, uanset hvor mange penge de har:

And everyone can pay whatever they can. If someone have nothing, then he doesn't pay nothing. If someone has one euro, he pays one euro. So it is easy to replace rice, macaroni, meat, chicken, whatever they cook, with the money they collect and then they buy the next food (Yarnis: 00:37:28-0).

Modsat Aitimas måde at yde immigranterne materiel hjælp på, ser vi her et mere engagerende forsøg, forstået på den måde, at immigranterne selv er med til at lave den mad, som de skal spise. Særligt ved specielle fester som Diktio afholder, er der plads til, at immigranterne kan folde sig ud, og lave mad fra deres egne køkkener. Som en sprogunderviser i Diktio ved navn Martina giver udtryk for: *"At the parties they cook their traditionel food for us which is fantastic, and they dance, they have a traditionel dance and music (...)"* (Martina: 00:17:42-3). Allerede her kan vi se, at inklusionen i Diktio er anderledes, mere engagerende, end hos de andre NGO'er. Her vægter man en social relation, som blandt andet kommer til udtryk ved folkekøkkener. Modsat Aitima, hvor maden bliver udleveret som tørvarer, man selv skal tilberede et andet sted, laver man maden sammen i Diktio ligesom man spiser den sammen. Altså er hjælpen hos Diktio ikke bare et spørgsmål om, at immigranterne skal have noget at spise, men også et sigte mod en social relation. Man kan derfor tale om en anden form for interaktionel hospitalitet, hvor netop interaktionen og mødet mellem forskellige kulturer er opprioriteret.

Diktio udbyder også sprogundervisning, som immigranterne kan deltage i. Der er plads til 25-30 elever på et hold, det er gratis og alle kan være med. (kilde). Organisationens underviser ikke kun i græsk, men også i fx engelsk og tysk, fordi *"they want to go away"*, som Martina si-

ger (Martina: 00:07:22-8). Altså har man erkendt, at ens *gæster* gerne vil væk fra Grækenland, og derfor har behov for at lære andre sprog end græsk. Man lærer dem dog stadig græsk, da det er altafgørende, for at de kan klare sig selv. Som Martina siger:

The purpose is to make the immigrants more self-sufficient, so they can fight for their rights. Of course they shall learn greek to do so (...) But nowadays it is not so easy, and we have many many simple things to take care of. Such as language or how to teach them to protect themselves from the fascist. To feed them, we have the kitchen where we all eat together (Martina: 00:02:57-2).

Citatet indrammer godt, hvad der er særligt for den inkluderende tilgang man finder hos Diktio. Rationalet bag at lære immigranterne sprog, er, som Martina siger, at gøre dem "*self-sufficient*" - selvhjulpne. Hele idéen bag de inkluderende aktiviteter Diktio tilbyder, er at engagere immigranterne, og lære dem de basale færdigheder, som er påkrævet, hvis de overhovedet skal have en chance i asylprocessen. For at bruge et godt gammel ordsprog, kan man sige, at vi her ser en inklusion, der ikke blot giver den sultne mand en fisk, men rent faktisk forsøger at lære ham at fiske. På den måde bliver der også skabt nogle rum, hvor hospitaliteten er kendetegnet ved, at man møder gæsten i øjenhøjde. Når Dikec til sidst i sin tekst siger, at "*it is perhaps timely to ask the question inversely: what will 'we' do for or to the immigrant/stranger?*" (Dikec, 2002: 242), kan vi se, at det netop er det, denne hospitalitet er kendetegnet ved. At man overvejer, hvad man kan gøre for den fremmede.

Men for endeligt at kunne sige noget om den hospitalitet, der skabes, er vi nødt til at forstå hvordan NGO'erne ser på immigranten – på den fremmede. Dette vil i endnu højere grad sætte os i stand til at kvalificere vores forståelse af den hospitalitet, der skabes. Det skyldes, at Dikec påpeger, at måden man opfatter gæsten på, er centralt for hospitaliteten. Denne opfattelse vil vi forsøge at kortlægge i nedenstående.

Billede 4: De sørgelige rester fra et folkekøkken-arrangement i Diktio

9.3 De fremmede

Hvad vil det egentlig sige at være en fremmed? Man er i hvert fald ikke fremmed i sig selv. Man er fremmed i forhold til nogle andre. Og vi møder alle fremmede konstant, når vi færdes i byen. I supermarkedet, i metroen, på gaden. Over alt møder vi folk vi ikke kender, vi ikke har set før – folk der er fremmede for os. På trods af dette kan vi opleve, at der er en forskel i fremmedheden: Folk er fremmede for os på forskellige måder. Vi deler nationalitet med naboen, men måske ikke drømme og værdier, som vi omvendt kan dele med immigranten, der ikke er fra samme kultur som os. Således er den fremmede en diffus størrelse, for hvordan indfanger vi, hvad der rent faktisk ligger i begrebet? For Mustafa Dikec er det netop dette diffuse aspekt ved den fremmede, der er helt centralt at gøre sig begreb om. Det er ifølge Dikec "(...) *not possible, nor desirable, to comfortably categorize the stranger since 'the category of the stranger breaks open from the inside the established categories and stereotypes of the local world'*" (Dikec 2002: 241).

Vi kan med andre ord ikke sætte den fremmede på formel. Den fremmede er over det hele. Og det er først når vi forstår immigranterne og asylansøgere på denne måde – som en del af det, der er over det hele - og ikke som nogle andre, der er forskellige fra os, at vi kan skabe den inkluderende hospitalitet. Når Dikec spørger, om ikke "(...) *it [could] be said, that someone with whom I have been living in the same city is less 'stranger' than someone, say, who has just entered the country illegally and happens to find a job there?*" (Dikec 2002: 240), så gør han det retorisk. Det kan ikke gøres op på den måde. Vi er alle fremmede for hinanden på forskellige måder. Og det er sådan, vi må forstå immigranten – med samme blik, som når vi møder andre fremmede i byen.

I denne analyse har vi vist, hvor centralt det er at se på, hvad vi forstår ved den fremmede. EU og Grækenland ser på asylansøgerne som en helt særlig kategori af fremmede i og med, at man opstiller regulativer og lovgivning netop rettet mod denne gruppe. For NGO'erne har deres arbejde også det udgangspunkt, at immigranterne og asylansøgerne er en særlig kategori af fremmede, der har et behov for hjælp. Men hvordan er deres syn på den fremmede mere specifikt?

Generelt for de tre NGO'ere gælder, at deres syn på immigranterne og asylansøgerne lægger sig tæt op af deres aktiviteter – af de ting de gør i praksis for at skabe inkluderende rum. Man kan sige, at deres syn på den fremmede er formet, af den hjælp de yder.

9.3.1 Fremmede som forarmede

Organisationen Aitima skaber som tidligere beskrevet en inklusion, der tager immigranten i hånden og hjælper ham/hende med at gebærde sig materielt og juridisk set. Når Spyros fra organisationen Aitima omtaler immigranterne og asylansøgerene, bliver de beskrevet i forlængelse af dette, som en forarmet gruppe der har brug for hjælp:

While the state doesn't care for them, and they are left on their own, this is an effort they do, in order to keep legal. But on the other hand, of course, there are people who are selling drugs, we have prostitution. So there is criminality. And this is something that one can expect, of course, when the state doesn't care and doesn't fulfill its obligations (Spyros: 00:12:26-5)

Spyros ser på den fremmede med overbærenhed: Det er forståeligt at nogle af dem begår kriminalitet. Han giver udtryk for, at immigranterne og asylansøgerene i Grækenland og EU møder et ekskluderende, fjendtligt system, og at de lever en forarmet tilværelse under kummerlige boligforhold. De har brug for hjælp – ellers ryger de ud i kriminalitet.

Group of Lawyers giver også udtryk for, at de immigranter og asylansøgere, som kommer for at få juridisk bistand, har det svært og bliver svigtet af staten. Som Kostas siger: "(...) *there is a legal gap. Lack of legal help. And we are trying voluntarily to help some people, okay. This is not enough of course. The state should do much more*" (Kostas: 00:03:37-4). For Group of Lawyers er der således også et blik på den fremmede, som en der har brug for hjælp.

Fælles for de interviewene med Aitima og Group of Lawyers er dog, at ingen af dem har aspekter, hvor der kommer mere dybdegående fortællinger om "den fremmede" til udtryk. Det kan skyldes at vi som interviewere ikke har stillet de rigtige spørgsmål. Og qua vores eksplorative tilgang (jf. kapitel 5) er det nok også en del af forklaringen. Men samtidig tyder det også på, at de ikke har så meget at sige om den fremmede, andet end at vedkomne er forarmet og har brug for hjælp. Det bunder muligvis i den hospitalitet, der skabes hos de to NGO'ere. Immigranterne kommer ikke til et rum, der er åbent for, at de kan praktisere deres kultur ved eksempelvis at lave mad eller opnå sociale relationer ved at interagere med indfødte grækere såvel som andre immigranter. Man rådgiver og hjælper immigranterne, men opretholder sta-

dig en distance. Rollefordelingen mellem gæst og vært bliver tydeligt opretholdt – og derfor bliver hospitaliteten også derefter. Det skal selvfølgelig understreges, at det er en inkluderende tilgang vi ser hos Group of Lawyers og Aitima. Men den er, som vi også tidligere beskrev, ikke kendetegnet ved interaktion, men ved at man som vært rækker gæsten en hjælpende hånd. Man er brandslukker. Som vi skal se nedenfor, kan Martina fra Diktio bedre sætte ord på relationen til den fremmede.

9.3.2 Fremmede med holdninger

Tidligere i denne analyse skitserede vi, hvordan Diktios tilgang til at hjælpe immigranterne og asylansøgerne er særligt engagerende og inkluderende, da de er i øjenhøjde med immigranterne. De agerer ikke blot brandslukkere, men prøver rent faktisk at gøre dem selvhjulpne. Det er klart, at en sådan tilgang fordrer en særlig relation mellem gæst og vært, og derfor også en særlig måde at forholde sig til den fremmede på. Underviseren i Diktio, Martina, beskriver ret præcist, hvordan det kan være en udfordring for hende, at skabe de inkluderende rum, hvor immigranterne og asylansøgerne kan være sig selv. I forlængelse af, at hun taler om, hvordan hun gerne vil have den almene græker til bedre at forstå, hvem immigranterne er, giver hun udtryk for, at også de frivillige i Diktio finder relationen med asylansøgerne og immigranterne udfordrende til tider:

We must work it with ourselves sometimes. For instance when we have immigrants that are against women, and they say that women must wear a burka, and they should stay at home – what are you doing when you have a student like that? But you have to work it with yourself and get on (Martina: 0:09:17-3).

Det kan altså være svært at acceptere gæsternes syn på for eksempel kvinder, da det er anderledes end ens eget. Men samtidig forklarer Martina også tydeligt, at hun arbejder med sig selv for ikke at være fordømmende. Og det er netop dette aspekt - at der er plads til, at den fremmede kan have holdninger, der ikke umiddelbart er forenelige med værtens tankegang – som er interessant. Heri ligger nemlig et særligt syn på den fremmede. Asylansøgerne og immigranterne er ikke *de* fremmede, snarere er alle – vært og gæst – fremmede for hinanden i den relation, de indgår i. Martina er også på udebane i relationen. Og som Dikec siger, er det netop et kendetegn ved en hospitalitets kultur, at *"we play shifting roles in our engagements, as both guests and hosts"* (Dikec 2002: 239)

Martina har ydermere erkendt, at immigranterne og asylansøgerne ikke nødvendigvis er i stand til at passe deres sprogundervisning. Typisk falder en del fra, mens andre kommer til i

løbet af et forløb på seks måneder. Martina beskriver selv, hvor kaotisk det kan være: *"It is very chaotic, because they can come because they don't have the work, or they find a work and they can't come, or they are arrested and they can't come, or they go away (...)"* (Martina: 00:24:22-8). Heri ligger et særligt syn på den fremmede, som en person, man ikke kan stille høje krav til i form er mødepligt og lignende. Altså er man i øjenhøjde med den fremmede, da man accepterer, at han/hun er i særlig situation. Det gør også, at undervisningen bliver derefter, for når nogle går og nye kommer til, så er man nødt til at undervise i *"(...) the same things many times"* (Martina: 00:23:43-7). Det kunne minde lidt om et sisyfosarbejde, og det kræver i hvert fald et engagement og en ihærdighed fra værtens side at have et syn på den fremmede, som en, der ikke kan stilles de store krav til.

Det centrale er dog, at det skaber en hospitalitet, der ikke er kendetegnet ved snævre institutionelle rammer. Immigranterne og asylansøgerne er ikke underlagt rigide krav, men kan i Diktio finde et rum, hvor de bliver imødekommet og forstået. Vært og gæstforholdet er ikke fast defineret: Værten stiller ikke mange krav, og er også på udebane, når immigranter og asylansøgerne for eksempel taler nedsættende om kvinder. I Diktios hospitalitetskultur bevæger vi os over mod noget der kunne ligne en anden og mere social orienteret interaktionel hospitalitet. Man forstår den fremmede som en ligeværdig, som en der også har meninger, som man giver plads til, på trods af at man kan føle sig fremmed over for dem. Og samtidig skaber man rum, hvor de fremmede kan lave mad, møde hinanden og lære forskellige sprog.

9.4 Delkonklusion

Vi har i dette kapitel forsøgt at indfange, hvordan hospitaliteten kommer til udtryk i de NGO'er, vi har haft fokus på, der beskæftiger sig med immigranter i Athen. Det tyder på, at de alle skaber nogle inkluderende rum, hvor immigranterne og asylansøgerne ikke støder på fjendtlighed og eksklusion. Samtidig er alle rum kendetegnet ved, at der ikke bliver opstillet krav, som immigranterne og asylansøgerne skal forholde sig til. Der er dog forskel på de rum for hospitalitet, som NGO'erne skaber. Vi så at Diktio gennem deres aktiviteter, skaber et rum, der åbner op for, at den skarpe adskillelse mellem gæst og vært til dels bliver udvisket. Målet er hjælp til selvhjælp, og der er plads til immigranterne og asylansøgernes holdninger, kulturer o.l. Dermed ikke sagt, at der ikke vil være det hos Group of Lawyers og Aitima. Pointen er snarere, at der ikke er lagt op til, at der skal ske en sådan udviskning af gæst og vært relationen. Man er ikke på øjenhøjde med immigranten og asylansøgeren. Aktiviteterne skal hos dis-

se to NGO'er forstås som en hjælp i snæver forstand, som en brandslukning, og derfor er det ikke centralt at tale om immigranternes holdninger og lignende. Det er med andre ord hos Diktio, at vi ser en hospitalitetskultur, der ligger tættest på den som Mustafa Dikec taler så meget om – nemlig den interaktionelle hospitalitet. Her har vi et rum i byen, hvor immigranterne og asylansøgeren bliver løftet ud af passiviteten gennem en engagerende indsats.

10. Diskussion

At forstå hvorfor der koncentrerer så mange immigranter i Athen, når byen ikke kan håndtere dem, og hvilken betydning det har for hospitaliteten overfor immigranter, er en vanskelig opgave. For det første kræver det et enormt forskningsarbejde at kortlægge og forklare den ramme, som EU opstiller for asylpolitik i sin helhed. Eftersom EU danner nogle rammer for et fælles asylsystem, der gælder for samtlige stater i unionen, er der tale om et kæmpe projekt, som skal koordinere mange forskellige indsatser og interesser. For det andet er der mange årsager til, at koncentrationen af immigranter i Athen, fører til så mange uintenderede effekter. Der er mange faktorer, som spiller ind på hver immigrants forhold, og eftersom immigranterne langt fra udgør en homogen størrelse, er der også mange forskelle internt i gruppen. For det tredje er hospitalitet en u håndgribelig størrelse, der er til stede på mange niveauer, og i et hav af forskellige former. At få en dyb forståelse for hospitaliteten i eksempelvis alle de NGO'er som opererer i Athen, ville i sig selv kræve et større arbejde.

Ikke desto mindre har dette projekts analyse af EU's betydning for koncentrationen af asylansøgere i Athen, vist hvorledes Dublin II regulativet og asylprocessen i Grækenland spiller en væsentlig rolle for dette. Endvidere fremsætter vores analyse af in- og eksklusionsformer i Athen, nogle forklaringer og identificerer de processer, som er betydningsfulde for den hospitalitet, som immigranter møder, både på byniveauet, samt i NGO'ernes 'hjem'.

Denne diskussion vil have to omdrejningspunkter. Først ønsker vi at diskutere, hvilke forhold og strukturer som har været med til at forme hospitaliteten i Athen for dernæst at diskutere forklaringskraften af vores teoriapparat.

10.1 Strukturer og hospitalitet

Vi har gennem opgaven forsøgt af pege på de bagvedliggende strukturer, som er med til at skabe den hospitalitet, immigranterne møder i Athen. Vi har med andre ord ved hjælp af Zizeks voldbegreber forsøgt at indfange det virkelige domæne i form af objektiv vold. Men der er imidlertid forskel på, hvor meget vi kan konkludere på de forskellige strukturer: Enkelte står tilbage som teoretiske pointer, mens andre bliver bakket op af forskelligt empirisk materiale.

I analysedel 1 viste vi, hvordan et udsnit af EU's asylpolitik fungerer på en måde, som har medført at immigranter (her asylansøgere) gennem en årrække kontinuerligt er blevet sendt tilbage til Grækenland. Det har påvirket immigranten og formet det mulighedsrum, som den græske stat udøver hospitalitet inden for. Analysen har altså vist, at EU's asylpolitik har en negativ betydning for immigranten i Athen. I forhold til at overveje de underliggende strukturelle forklaringer på dette slog vi analysen an med en pointe fra Zizek. På nuværende tidspunkt vil det stadig være den, der må stå tilbage. Analysedel 1 har ikke søgt at frembringe tydelig empiri for EU's bevæggrunde. Til gengæld tydeliggør den et paradoks i og med, at EU siger at de opstiller asylregulativer for asylansøgerens bedste, på trods af at de bliver sendt til kummerlige forhold i Grækenland. Derfor må vi holde os til Zizeks kritiske blik og herigennem antyde, at EU opstiller "murer" for at bevare velstandsniveauet i sine medlemslande. Man kan spørge: Hvorfor skal EU overhovedet ligge en ramme ned over asylprocessen? Og hvorfor opstiller vi regler for vores modtagelse af den fremmede? Slutteligt viser analysedel 1 også, at EU's asylpolitik er med til at forårsage en ulige fordeling af asylansøgerne. Her kan der stilles spørgsmålstejn ved, hvorfor dette forholder sig sådan. Er Grækenland blevet sorteper i en kamp mellem EU-lande om ikke at skulle tilbyde velstand til immigranter? Har de nordlige EU-lande en interesse i ikke at skulle facilitere asylprocessen?

På vores mesoniveau i byen, så vi hvordan flere strukturer er med til at forme de forhold og den hospitalitet, som immigranterne møder. Her bliver Zizeks voldsbegreb udfoldet til mere end en ren teoretisk pointe. Dele af empirien peger på, at der er nogle underliggende forklaringer på, at immigranterne bliver ekskluderet fra boligmarkedet og byens rum. For eksempel forklarede Thomas Maloutas den svære tilgængelighed til boligmarkedet med den økonomiske krise og et liberalt boligmarked uden almene boliger, men med skruppelløse udlejere til gengæld. Og i forhold til den stigende xenofobi kunne George Kandyliis pege på en græsk national identitet og den økonomiske krise, som underliggende forklaringer. Den objektive vold kom således til udtryk på flere måder: Gennem den systemiske vold, som viser sig i form af den økonomiske krise og det uregulerede boligmarked, og gennem kombinationen af den symbolske og systemiske vold, som kan forklare den stigende xenofobi.

Som det fremgik af kapitel 3, arbejder den kritiske realisme med en niveaudeling af de underliggende strukturer. Det skal som tidligere nævnt forstås på den måde, at der er nogle strukturer i det virkelige domæne, der er forudsætninger for nogle andre.

Når vi gennem analysen peger på en række underliggende strukturer, sker det i forbindelse med, at de kan forklare, det vi ser i den observerbare virkelighed i form af hospitalitet. Således peger vi som nævnt i forbindelse med immigranternes eksklusion fra boligmarkedet blandt andet på den økonomiske krise, der ydermere hænger sammen med en større underliggende struktur i form af kapitalismen. Man kan spørge, om vi, gennem analysen i tråd med den kritiske realisme, burde have niveauinddelt disse strukturer, så vi havde bragt en vis orden i deres sammenhæng. Dette kunne muligvis have bidraget med en større overskueliggørelse af den til tider komplekse effekt af flere strukturers virkning på hospitaliteten. I forlængelse af dette er det dog en svær opgave præcist at diagnosticere hvilken struktur, der har en direkte indvirkning på den observerbare virkelighed i form af hospitalitet eller mangel på samme. Derfor kan vi ikke sige noget endegyldigt, men blot pege på nogle tendenser.

På byniveauet bliver dette faktum klart. Her kan vi pege på, at der er tendenser i en række strukturer, som har en indvirkning på hospitaliteten. Den økonomiske krisens indvirkning på skabelsen af hospitalitet i Athen, kan således ikke alene forklare eksklusionen på boligmarkedet. Den må ses i sammenhæng med den underliggende unikke struktur, som det athenske boligmarked er. Selvom den økonomiske krise er central for immigranternes eksklusion fra boligmarkedet, peger empirien også på, at der i det athenske boligmarked i sig selv er et liberalt element – en struktur - som skaber eksklusionen. Og strukturen på det athenske boligmarked er jo skabt før den økonomiske krise. Begge udspringer af kapitalismens præmisser, men de antager altså forskellige former. Det er derfor en udfordring at niveauinddele, og man må erkende, at flere strukturer har tendenser, som kan forklare hospitaliteten i Athen. Særligt hvis det ikke blot skal ende med, at kapitalismen bliver forklaringen.

Og på samme måde forholder det sig, når vi belyser den stigende xenofobi. Her er det igen svært endegyldigt at udpege en forklaring, da flere strukturer synes at føre til vold og fremmedhad mod immigranterne. Den økonomiske krise synes at være en tendens, der udspringer af kapitalismen, da xenofobien er steget stødt siden krisens udbrud. Omvendt ser man ikke samme xenofobi i andre kriseplagede lande som for eksempel Spanien, og derfor kan man overveje, om ikke jorden særligt er gødet i Grækenland for xenofobi. Det peger vores empiri på. Kombinationen af historiske omvæltninger, som har skabt en frygt for immigranter, og en økonomisk krise, kan siges at føre til xenofobi og eksklusion af immigranterne fra byens rum. Igen bliver det svært at niveauinddele, for er det den økonomiske krise eller et ulmende

fremmedhad, der egentlig er skyld i xenofobien? Alt i alt tyder det på, at også xenofobien må ses som en konsekvens af forskellige strukturers sammensatte virkning, hvoraf vi har afdækket nogle.

Det er slutteligt muligt at forstå NGO'ernes arbejde, som en reaktion på disse virkninger: som en reaktion på den manglende hospitalitet i Athen. NGO'erne sigter mod at hjælpe immigranterne i byen med at overkomme den eksklusion, som de eksempelvis møder på boligmarkedet, i det xenofobiske byrum og i en vanskelig asylproces. Meget tyder altså på, at NGO'ernes arbejde er betinget af mange af de underliggende strukturer, som former forholdene og den manglende hospitalitet i byen. Det kan her diskuteres, om der hos NGO'erne findes en bagvedliggende struktur, som i sammenvævningen med nogle af de andre strukturer vi har identificeret, kan hjælpe med at forklare den inklusion, som de foretager. Man kunne måske forestille sig, at Mustafa Dikec i hans teoretiseren over hospitalitet rører ved iboende tendens hos mennesker: en vilje til at ville hjælpe andre? Det kunne tænkes at være i form af nogle sociale normer, som fordrer en vis gæstfrihed, som nogle forsøger at leve op til, mens andre frasiger sig dem. Måske netop grundet indvirkningen af den xenofobiske tendens og den symbolske vold.

Hospitaliteten som møder immigranter i Athen, kan altså siges at være genereret af flere forskellige strukturer og mekanismer. Vores identificering af disse er formet af vores teoriapparat, som også påvirket de valg, vi har taget. I det følgende vil vi derfor diskutere, hvad vores teorier har gjort os i stand til at se.

10.2 Forklaringskraft

Zizeks voldsformer er tilnærmelsesvis nogle erkendelsesteoretiske begreber. Han forsøger at afdække det, man umiddelbart kan se, den åbenlyse vold, for at nå frem til de mere skjulte former for vold. Begreberne om den systemiske og symbolske vold indeholder hver især nogle definitioner på, hvad de dækker over. Den systemiske er således afledt af kapitalismens fungeren, og de økonomiske og politiske effekter heraf, hvor den symbolske dækker over volden i sprog og symboler. Begreberne er altså oplagte til at forstå de eksklusionsformer, som vi har forsøgt at fremanalysere. Men samtidig dækker de over et væld af processer og fænomener, og de tenderer mod at være relativt tomme begreber. De skal altså indholdsudfyldes. Vi har i vores projekt ikke ønsket at vurdere den systemiske og symbolske vold ud fra et norma-

tivt og subjektivt synspunkt, altså hvorvidt de er 'sande' eller 'falske' voldsformer. Vi har i stedet benyttet dem til at undersøge, hvordan in- og eksklusioner skabes for herigennem at studere de bagvedliggende årsager til hospitaliteten overfor immigranter i Athen. Vi har derfor kontinuerligt forsøgt at placere begreberne i en kontekst, hvor vi mener, at de kunne indfange nogle centrale forklaringer for os. Vores indholdsudfyldelse af voldsformerne kunne selvfølgelig have set anderledes ud, hvis vi havde forsøgt at indfange et andet genstandsfelt. Det indhold vi imidlertid har lagt i dem, er i høj grad skabt af Dikec' hospitalitets-optik, og denne har hermed også indvirkning på vores forklaringskraft.

Vi har i vores makro- og mesoniveau i projektet især benyttet os af Dikec' institutionelle hospitalitet. Og denne hospitalitetsform beskæftiger han sig mindre med, end den interaktionelle. Det betyder, at vi i visse dele af opgaven har måttet tolke på hans teori. Det vil sige, at vi har benyttet den til at analysere områder, som den ikke har passeret perfekt til. Vi mener dog, at denne fortolkning har givet nogle frugtbare resultater, men vi er samtidig også klar over, at Dikec' teori måske er mere målrettet undersøgelsen af det interaktionelle felt. Altså, at meget af den hospitalitet som han omtaler, skal forstås i nære relationer mellem mennesker. I kapitel 10, forsøger vi dette, hvor vi udfolder hans interaktionelle hospitalitetsbegreb. Derudover kan Dikec' hospitalitetsbegreb også siges at være forholdsvis normativt. Hans ærinde er at udlede nogle refleksioner og overvejelser omkring, hvordan rammerne for en ideal hospitalitet bør se ud. Det kan i den forbindelse diskuteres, hvorvidt denne Dikec' syn på hospitalitet er den mest 'rigtige' eller ej, men dette har ikke været et mål i vores projekt.

Med dette værende sagt, vil i det følgende kapitel præsentere vores konklusion på projektet.

11. Konklusion

Dette projekt har haft til formål at besvare følgende problemformulering: *Hvorfor koncentrerer så mange immigranter i Athen, når det har uintenderede effekter på byniveau og hvilken betydning har dette for hospitaliteten over for immigranter?*

Igennem vores analyse af dele af EU's asylsystem kan vi konkludere, at EU spiller en rolle i koncentrationen af immigranter i Grækenland. Det er her Dublin II regulativet, som påvirker det mulighedsrum, som den græske stat kan agere inden for. Regulativet tilsiger nemlig, at det land, hvori immigranten sætter sine fødder på europæisk grund for første gang, skal behandle dennes asylansøgning. Dette påvirker immigranten direkte i kraft af, at personen ikke selv kan bestemme i hvilket land, han/hun ønsker at opholde sig. Altså ser vi et udtryk for en mangelfuld institutionel hospitalitet, da det tvinger en række asylansøgere til at få deres ansøgning behandlet i Grækenland, hvor de lever under dårlige kår. Og samtidig gør det, at der i Grækenland, grundet landets geografiske placering, opstår en koncentration af immigranter. Dette medfører, at der bliver lagt et enormt pres på det græske asylsystem – et pres vores analyse viser, den græske stat har svært ved at håndtere. Dermed har EU en indvirkning på, at Grækenland oplever en koncentration af immigranter.

Ovenstående har en række uintenderede effekter på byniveau. Grundet asylfaciliteternes placering i Athen, ender de fleste immigranter netop her, hvor koncentrationen skaber problemer. Immigranterne oplever således eksklusion og manglende hospitalitet på flere måder i Athen. Mange immigranter har for det første svært ved at få tag over hovedet. Størstedelen af dem er overladt til gaden eller det private boligmarked. Den økonomiske krise og det uregulerede boligmarked i sig selv, fungerer som en systemisk vold, der skaber eksklusion af immigranterne. På det private boligmarked ender immigranterne typisk op under kummerlige boligforhold, hvor mange immigranter bor på alt for lidt plads. Således fungerer boligmarkedet som en ekskluderende faktor, hvor kummerlige forhold er mere reglen end undtagelsen.

For det andet møder immigranterne manglende hospitalitet i kraft af en stigende xenofobi i byen, hvilket er med til at ekskludere dem fra byens rum. Vi har igennem vores analyse peget på to underliggende strukturer, der synes at være medvirkende til at forårsage denne subjektive vold. Den ene er den økonomiske krise, som har medvirket til en spirende racisme. Immigranter er således blevet syndebuk for de negative indvirkninger, finanskrisen har haft på

landet. Derudover kan vi pege på, at xenofobien i Grækenland i nogen grad er historisk og kulturel betinget. Grækenland har grundet sin geografiske placering haft en iboende protektionisme, der er formet af landets historie. Altså synes der at være en kapitalistisk og kulturel struktur, som den subjektive vold opstår på baggrund af.

Ligeledes kan vi gennem analysen påpege, at politiet gør meget lidt for at komme denne vold til livs. Tværtimod bidrager politiet i et vist omfang til volden, både på gaden og i de detentionscentre, hvor illegale immigranter bliver holdt tilbage. Samlet set bliver immigranterne mødt med en fjendtlighed og xenofobi, der viser sig som en ekskluderende faktor på gadeplan i form af voldelige overfald og en manglende reaktion fra politiet.

Der er dog rum i Athen, hvor immigranterne mødes med inklusion og hospitalitet. Gennem Dikec' forståelse af interaktionel hospitalitet, har opgaven vist, at en række NGO'er alle skaber et rum i byen, hvor relationen til immigranterne er kendetegnet ved anerkendelse og respekt. NGO'erne har dog forskellige tilgange til deres arbejde med immigranterne, og der er således nuancer i hospitaliteten her. Hvor Group of Lawyers og Aitima tilbyder en praktisk håndsrækning i form af materiel hjælp og juridisk bistand, så fokuserer Diktio i højere grad på den sociale relation til immigranten. Herigennem skaber Diktio rum, der tyder på, at være særligt inkluderende, da gæst/vært-rollen i visse tilfælde bliver udvist. Man møder immigranten i øjenhøjde og forsøger at forstå denne, og dermed skabes et rum, hvor den interaktionelle hospitalitet opstår. Et fællestræk ved NGO'erne er, at de skaber inkluderende rum for immigranterne i Athen i form af interaktionel hospitalitet.

Således har projektets studie af immigranterne i Athen vist, at EU og den græske stat begge har betydning for, at så mange immigranter havner i den græske hovedstad. Her bliver immigranterne langt hen ad vejen mødt med eksklusion og manglende hospitalitet, som viser sig på boligmarkedet og i form af xenofobi og voldelige overfald. Hos NGO'erne er der dog rum for en interaktionel hospitalitet, hvor immigranterne ikke bliver set ned på, men hvor de mødes med respekt og anerkendelse. Situationen i Athen er dog generelt kendetegnet ved, at mange immigranter lever en meget udsat tilværelse.

12. Perspektivering

Nærværende undersøgelse af, hvorfor så mange immigranter er koncentreret Athen, hvilke forhold de der møder i form af in- og eksklusioner og hvilken hospitalitet dette skaber, bidrager med nogle konklusioner og indsigter, som danner grundlaget for et komparativt studie. Udover at projektet indeholder en stor samling empiri, peger det også på nogle strukturer og mekanismer, som er oplagte at arbejde videre med. Den græske kontekst gør, at det er muligt at belyse andre storbyer i Sydeuropa, som deler mange af Grækenlands karakteristika. Dette være sig Rom, Madrid, Barcelona eller andre byer, hvor mange immigranter er koncentreret. Disse byer er ligeledes underlagt Dublin II regulativet, hvorfor det kunne være interessant at undersøge, hvordan de udfordringer, som dette system skaber håndteres her.

Man kunne så undersøge, på hvilke måder disse lande vælger at facilitere asylprocesserne, samt hvilken hospitalitet de respektive byer tilbyder. Her ville det være frugtbart at sammenligne boligmarkeder, xenofobi og NGO'ers arbejde for at udlede om de samme inklusions- og eksklusionsformer, som vi har erfaret i Athen, optræder. I sidste ende kunne man hermed undersøge, hvorvidt disse byer og lande deler nogle af de samme problematikker, og dermed, og om eventuelle løsninger skal have et sydeuropæiske sigte, frem for et græsk.

13 Litteraturliste:

Bøger:

Buch-Hansen, Hubert & **Nielsen**, Peter (2008): *Kritisk realisme*. 3. oplag. Roskilde Universitetsforlag 2005.

Kvale, Steiner & **Brinkmann**, Svend (2009): *InterView – introduktion til et håndværk*, 2. udgave, Hans Reitzels Forlag, København

Sassen, Saskia (2002): *GLOBAL CITIES AND DIASPORIC NETWORKS: MICROSITES IN GLOBAL CIVIL SOCIETY*, i Glasius, Marlies, Mary Kaldor og Helmut Anheier (eds.) *Global Civil Society*

Vradis, Antonis & **Dalakoglou**, Dimitris (2011): *Revolt and Crisis in Greece - Between a present yet to pass and a future still to come*. AK Press & Occupied London Oakland, Baltimore, Edinburgh, London & Athens 2011

Xenakis, Sappho (2013): *A new dawn? Change and Continuity in Political Violence in Greece, i Terrorism and Political Violence*, Routledge, London

Zizek, Slavoj (2009): *Vold - Seks skæve refleksioner*. Forlag Philosophia

Videnskabelige artikler:

Alipranti-Maratou, Laura (2007): *Migration to Greece: A New Type and Emerging Problems*. E. Close, M. Tsianikas and G. Couvalis (eds.) "Greek Research in Australia: Proceedings of the Sixth Biennial International Conference of Greek Studies, Flinders University June 2005", Flinders University Department of Languages - Modern Greek: Adelaide, 185-198.

Antonopoulos, Georgios A., **Tierney**, John & **Webster**, Colin (2008): *Police Perception of Migration and Migrants in Greece*, Martinus Nijhoff Publishers, *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice* no. 16 (2008): 353-378

Arapoglou, Vassilis & **Maloutas**, Thomas (2011): *Segregation, Inequality and Marginality in Context: The Case of Athens*. *The Greek Review of Social Research*, special issue 136 C, 2011, 135-155.

A. Ellinas, Antonis (2013): *The Rise of Golden Dawn: The New Face of the Far Right in Greece*. *South European Society and Politics* (2013).

Dikec, Mustafa (2002): *Pera Peras Poros – Longings for Spaces of Hospitality*. *Theory, Culture & Society* 2002, Vol. 19 (1-2): 227-247.

González-Enríquez, Carmen & **Triandafyllidou**, Anna (2009): *Introduction: Comparing the New Hosts of Southern Europe*. *European Journal of Migration and Law* 11 (2009): 109–118

Kandylis, George & Maloutas, Thomas & Sayas, John (2012): *Immigration, inequality and diversity: socio-ethnic hierarchy and spatial organization in Athens, Greece.* European Urban and Regional Studies 19(3) (2012). 267–286

Maloutas, Thomas & Karadimitriou, Nikos (2001): *Vertical Social Differentiation in Athens: Alternative or Complement to Community Segregation?* International Journal of Urban and Regional Research, Volume 25.4, December 2001

Maloutas, Thomas (2007): *Segregation, Social Polarization and Immigration in Athens during the 1990s: Theoretical Expectations and Contextual Difference.* International Journal of Urban and Regional Research, Volume 31.4, December 2007: 733–58

Triandafyllidou, Anna (2009): *Greek Immigration Policy at the Turn of the 21st Century. Lack of Political Will or Purposeful Mismanagement?* European Journal of Migration and Law: 11 (2009) 159–177

Xenakis, Sappho (2013): *A new dawn? Change and Continuity in Political Violence in Greece.* Terrorism and Political Violence, 24:3, Routledge, London: 437-464

Rapporter:

Amnesty International (2010): *The Dublin II Trap - Transfers of asylum-seekers to Greece.*

Amnesty International (2012): *Greece - The end of the road for refugees, asylum-seekers and migrants.*

Ngalikpima, Maatiada & Hennessy, Maria (2013): *European Comparative Report: Dubling II Regulation - Lives on hold.*

European Court of Human Rights (1950): *European Convention on Human Rights.*

European network for technical cooperation on the application of the Dublin II Regulation (2012): *Dublin II Regulation - National Report.* (Henvist til som DRNR 2010).

Frontex (2012): *Annual Risk Analysis 2012.* European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union.

Human Rights Watch (2008): *Left to Survive - Systematic Failure to Protect Unaccompanied Migrant Children in Greece.*

Human Right Watch (2012): *Hate on the Streets – Xenophobic Violence in Greece*

Human Rights Watch (2013): *Turned Away - Summary Returns of Unaccompanied Migrant Children and Adult Asylum Seekers from Italy to Greece.*

Internetkilder:

Alle hjemmesider er besøgt mellem d. 10.05.2013 og d. 27.05.2013

Web 1: <http://www.migrationinformation.org/Profiles/display.cfm?ID=884>

Web 2: <http://www.fagligt.eu/Krise%20vaekst%20og%20beskaeftigelse/Vaekst-og-beskaeftigelse/2013/maj/JobVaekstEuroz.aspx>

Web 3: <http://www.lafabriquedelacite.com/en/personality/thomas-maloutas>

Web 4: <http://ekke.academia.edu/GeorgeKandylis>

Web 5: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/asylum/index_en.htm

Web 6: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:050:0001:0010:EN:PDF>

Web 7:
http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/free_movement_of_persons_asylum_immigration/l33153_en.htm

Web 8: http://www.nyidanmark.dk/en-us/coming_to_dk/asylum/application_for_asylum/dublin_conventionen.htm

Web 9: <http://ec.europa.eu/anti-trafficking/entity.action;jsessionid=hD6vRTjDbDsK7qnvQZt8Tjy4hGMWvKqLP6WhTjM0gc0TJKXsr1Md!1062222535?path=Legislation+and+Case+Law%2FCASE+OF+M.S.S.+v.+BELGIUM+AND+GREECE>

Web 10: <http://www.hrw.org/news/2011/01/28/greece-s-asylum-crisis-can-t-be-fixed-without-reforming-dublin-rules>